

opatus e p homis figura i illis quatuor: aialibus si gnatus vider THEOPHRAS. Uel euangeliz fm Marcu aqla uniuir: a ppheta. n. Jobis iccpit. Prophecia vo acute q a loge fut spectat vt aqla .I.

Initium euangelij Jesu Chri sti filij dei.

HIERO. i plogo Marc euangelista sacerdotiu i Isrl agēs fm carnē: leuita ad dñz ouerfus euageliū in Italia scripsit: oñdens i eo qd r generi suo debe ret Chriſt. naz initiu euagelij in voce pphete ex clamatōis istituēs: ordine leuitice elcōis oñdit: pdi cis Johannē Zacharie filiū in voce angeli emiſſū dicens: Initium euangelij Jesu Chriſti filij dei.

HIERO. Euageliū grece dicit: latine bona anni ciatio pdicaf: qd ppe ad regnū dei r remiſſionē pri net peccator: etenī euageliū p qd venit redēptio fi deliū r bñtudo ſactor. Quatuor aut euagelia vnū ſūt: r vnū qtuor. In hebreo iefus: i greco ſotber: i lat tio ſaluator dicit. Chriſt aut grece: meſſias hebrai ce: latie vnct. i. rex r ſacerdos dicit. BEDA. Nō ferēdū aut ē hoc euagelij pncipiu: pncipio mathei quo ait: Liber generatiōis iefu chriſti filij dauid: fi liū abrahā. Pic aut dicit filij dei. Ex vtroq. n. vnus dñs Jefus chriſt dei r hoīs filiū ē itelligēd. Et ap te prim euageliſta filiū hoīs eū: ſecūd filij dei no miat: vt a miorib ad maiora paulatiz ſeſus noſter aſſurgeret: ac p fidē r ſacramēta hūanitatē aſſum pre: ad agnitiōnē diuine eternitatē aſcēderet. Ap te etiā q hūanā erat generatiōnē deſcriptur a filio hoīs cepit: Dauid. ſ. ſue Abrahā. Apre ēr is q libru ſuū ab initio euagelice pdicatiōis ichoabat filiū dei magis appellare voluit Jefu Chriſtū: q hūane erat nature de pgenie patriarchaz veritatē carnis ſuſci pere. r diuine fuit potētie euageliū mūdo pdicare.

HYLARI. ſup lucā: Nō aut ſolo noie deſtat eſt chriſtū filiū dei: ſ; etiā p prietate. Nos filij dei ſum ſ; nō talis h filiū. Dic. n. ver r p pxi eſt filiū origine nō adoptiōe: veritate. non nuncupatione: natiuita te non creatione.

Sicut ſcriptū eſt i Yſaia ppheta: Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā q pparabit uia tuaz añ te. Uox clamātis in deſto: Parate uia dñi: rectas facite ſemitas eius.

BEDA. Scriptur euageliū Marc. ogne pmo ponit teſtimōia pphetaz: vt eo cūctis ſine ſcripu lo dubietatis ſuſcipiēda que ſcriberet itimaret: quo bec a pphetis ātea pdicta eē demōſtraret. Simlqz vno eodēq euagelij ſui pncipio: r iudeos q legē ac pphetas ſuſcepāt ad ſuſcipiēdā euagelij gratiā ac ſacta que ipſoz pphete pdixerāt iſtituit. Et gētilēs q p euagelij pconia ad dñm venerāt: ad auctōitatē quoq legis r pphetaz ſuſcipiēdā venerādāq puo cat. vñ dicit: Sicut ſcriptū eſt i Yſaia ppheta: Ecce ego mitto āgelū meū ante faciē tuā. HIERO. de optio genere iſtēptādi: Doc aut nō ſcribit i Yſaia: ſed i malachia i nouiſſimo. xij. pphetaz. CHRY. Pōt aut dici q falſitas ē ſcriptozis. Ul alr dicit q duas pphetias i diuerſ locis dictas a duob pph

tis i vnū ogregās poſuit. In Yſaia n. ppheta poſt ezechie deſcribit hitoria: Uox clamātis i deſto. in malachia vo: Ecce mitto āgelū meū. Scds igit enā gelista duas pphetias poſuit vt ab Yſaia dictas: r ad vnā lectionē hoc referēs: tacens vo a quo dicit. Ecce mitto angelū meum. AVGV. de qſtionib euāge. Sciēs. n. oia ad auctore referēda deā bec ad Yſaia reuocauit q ſenſu iſtū pōr itimauerat. Deniq p vba malachie ſtatū ſubiecit dicit: Uox clamātis i deſto vt iūgeret vba vtriuſqz pphete ad vnū ſen ſūz ptnētia ſub pōis pphete pſona. BEDA. Uel alr itelligēdū ē: qz rñ nō bec vba iueniūt i Yſaia: ſ; ſus tñ eoz iueniūt i mltis alijs locis: r maifēſt i ſ; q ſubiūxit: Uox clamātis i deſto. Nā q dicit ma lachias mittēdū āgelū añ faciē dñi q ppararet uias ei: ſ; ē qd dicit Yſaia vocē clamātis i deſto andū endā que diceret: Parate uia dñi. In vtroq aut ſ; tētia ſiml parāda via dñi pdicaf. Potuit aut fieri vt aio marci euageliū ſcriberēt p malachia yſaia occurrerit vt fieri ſolet: qd tñ ſine vlla dubitatione emēdaret: ſaltē ab alijs admonit q ipo ad huc i car ne viuētē legere potuerūt: niſi cogitaſet recordatiō ſue que ſcō ſpū regebat: nō ſuſtra occurriſſe aliud p alio nomē pphete. Sic. n. iūmanē queſqz p p phetas ſpūſſanct dicit: r ſingla eē dñz r oia ſingu loz. HIERO. Per malachiā q pñs vor ſonat ad filiū q eſt faciēs pñs vñ agnit ē. BEDA. Angel aut vocaf Job: nō nature ſocietate iuxta bereſim Origenis: ſ; officiū dignitate. Angel. n. grece. latine nunci dōr quo noie recte appellari potuit hō ille q fuit miſſus a deo: vt teſtimū pphiberet de lumie q veniētē i carne dñm mūdo nūciaret: cū oſtēt oēs q ſacerdotio ſūgū ob euageliſadi officiū āgelos poſ ſe vocari: dicitē ppheta Malachia: Labia ſacerdo tis cuſtodiūt ſciam: r legē regūt ex ore ei: qz ange lus ē dñi exercitū. THEOPHI. Precuſor igit chriſti āgel dōr ppter vitā āgelicā r reuerētiā ecel ſam. Qd aut dōr: Ante faciē tuā. ſ; ſignificat qñ dice ret: iuxta te ē nunci tu. vñ oſtēdit p pñtas pcur ſozis ad chriſtū. Etenī iuxta reges ābulant q p pñā ſūt magis. Sedē: Qui pparabit uia tuā āte te. Per baptiſmū. n. pparauit aias iudeoz vt chriſtū ſuſcipe ret. HIERO. Uel via dñi q ad hoies igreōit poi nitētia ē p quā de ad nos deſcēdit r nos ad illum aſcēdim. hic autē initiu pdicatiōis Jobis fuit: De nitētia agite. BEDA. Sicut aut Jobes āgel pot tuit vocari p eo q faciē dñi euageliſado pueniētia recte appellari r vor potuit: qz verbū dei ſonādo p ibat. vñ ſeqē: Uox clamātis i deſto. ſ; oſtat. n. qz vñ genit filij verbū pñs vocaf. r ex ipa nra locutione cognoſcim: qz pri vor ſonat vt verbū poſtmodū poſſit audiri. HIERO. Pñ aut vor clamāt: qz cla mor ad ſurdos r loge poſitos ſiue cū idignatiōe ſu ri ſolet: que iudaico certū ē populo eueniſſe: cū lon ge ē a peccatorib ſal. r aures ſuas obturauerūt ſu cut aſpides ſurde: r idignationē r irā r tribulatiō nē a chriſto audire meruerūt. CHRY. De ſ; aut q dōr: In deſto. maifēſte oñdit ppheta nō i Hieru ſalē diuina fieri dogmata: ſ; in deſto. Qd iſlebat ad litterā Johāne baptiſta i deſto iordaniſ vbi oia ap paritionē ſalutiferā pdicāte. Oſtēdit etiā ſmo ppo pphetic pter deſtū qd a moyſe oſtēſus fuit: vbi ſcni

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially cut off and difficult to read due to the angle and handwriting.

tas faciebat aliud eē desertū: i quo p̄sentes eē salutē
 christi p̄dicabat. **HIERO.** Uel in deserto fit vox z
 clamor: qz deseri erāt a spiritu dei: sicut dom⁹ vacās
 z scopata deserti etiā a p̄pheta rege atqz sacerdote.
BEDA: Quid autē clamaret ap̄t cū subdit: Pa-
 rare viā dñi: rectas facite semitas ei⁹. **Dis. n.** q̄ fidez
 rectā z opa bōa p̄dicat: qd aliud q̄s veniēti dño ad
 corda audietū viā parat: vt bec. f. corda vis gr̄e pe-
 netret z lumē vitatis illustret: Rectas autē semitas
 facit dū mūdās i aīo cogitatioēs p̄ smonē p̄dicati-
 onis format. **HIERO.** uel alr: Parate viā dñi: B
 ē penitētiā agite z p̄dicatē. Rectas facite semitas es-
 itis vt viā regia iccedētes primos n̄ros vt nos z nos
 metipos vt p̄rios diligam⁹. **Qui. n.** semetipz diligit
 z nō diligit primū ad dextrā decliat. **Nā** multi be-
 ne agūt z bñ nō corrigūt vt fuit Dely. et q̄ semetipz
 s̄y odiēs primū diligit ad sinistrā diuertit. **Multi**
 enī bñ corrigūt s̄ nō bñ agūt: vt fuerūt scabe z pha-
 risei. **Semitas autē p̄ viā sequūt:** qz mādata mo: a
 lia p̄ penitētiā explanāt. **THEOPHI.** Uel viā
 ē nouū testm̄: semite vō vet⁹ q̄i attritu. ad viam. n.
 necesse erat p̄parari. f. ad nouū testm̄. Uteris autē
 testamenti semitas rectas fieri oportebat.

Fuit iohānes i deserto baptizās
 z p̄dicās baptismū penitētiē i remis-
 sionez peccatoz. **Et egrediebat ad**
 cū ois indee regio: z hierosolymite
 uniuersi: z baptizabant ab illo i ior-
 danis flumie: cōfiteētes peccata sua
Et erat iohānes uestit⁹ pilis came-
 loz z zona pellicea circa lūbos ei⁹: z
 locustas z mel siluestre edebat: z p̄-
 dicabat dicē: Veniet fortior me p̄-
 me: cui⁹ nō sū dign⁹ p̄cubēs soluere
 corrigiā calciāmētoz ei⁹. **Ego bap-**
 tizo uos aq̄: ille nero baptizabit uos
 spiritu sancto.

HIERO. Scdm̄ p̄missāz Ysaie p̄phetiā viā dñi
 a Jobe parat p̄ fidē z baptismū z p̄niam. recte se-
 mite sūt p̄ austerā iditia vestis cilicine z zone pel-
 licee: z cū locustinis: z mell siluestri z hūilime vocif.
 vñ or: Fuit Jobes i deserto. **Jobes. n.** z **Iesus** q̄runt
 qd i deserto amissū ē. vbi vicit diabol⁹? ibi vici⁹. vbi
 cecidit hō ibi exurgit. **Jobes autē gr̄a dei iterptat.**
 a gr̄a autē narratio icipit. **Sequit. n.** **Baptizās.** Per
 baptismū. n. gr̄a dat q̄ peccata gratis dimittūt. **Ad**
 aut summā p̄ sp̄suz inītiā p̄ paranip̄hū. **Uñ ca-**
 tbecumī B ē istructi: icipiūt p̄ sacerdotē z christm̄
 p̄ ep̄m. z ad B designādū subdit: **Et p̄dicās bāptis-**
 mus penitētiē i remissione peccatoz. **BEDA:** Li-
 quet qz **Jobes** baptismū p̄nie n̄ solū p̄dicauit: vez
 etiā q̄buidā dedit: sed baptismū i remissione pecca-
 toz dare nō potuit. **Remissio eteni peccatoz i solo**
 baptismo christi nobis tribuit. **Df ergo p̄dicās bap-**
 tismū p̄nie i remissione peccatoz: qm̄ baptismū qd
 peccata solueret qz dare nō poterat: p̄dicabat vt s̄s

cut incarnatū vbn̄ p̄ris p̄curabat vbo p̄dicatiōis: ita
 baptismū p̄nie quo peccata soluunt p̄curreret suo
 baptismo quo peccata solui nō possūt. **THEO-**
PHI. Uel alr: **Baptism⁹ Jobis** z nō hēzet pecca-
 toz remissione: tñ hoies ad p̄nias iducebat. **Sui** er-
 go baptismū p̄nie p̄dicabat: s̄ hec p̄dicatio p̄nie du-
 cebat i remissione peccatoz q̄m̄ q̄ penitētes christū
 reciperēt: remissione recipēt peccatoz. **HIERO.**
Per Jobes autē sicut p̄ amicu sp̄suz iducit sp̄sa ad
 christū: sicut p̄ puez rebecca ad Ysaac. vñ sequit: **Et**
 egrediebat ad illū ois **Ju. re. z Die. viii.** z **bap. ab il-**
 lo i iorda. flumie. **Cōfessio. n.** z **pulchritudo i cōspec-**
 tu ei⁹. f. sp̄suz. **Deficit. n.** sp̄sa de camelo cū humiliat
 se. **Nūc ecclesia viso viro ysaac. i. iesu christo. Jorda-**
 nis autē descēsiō aliena iterptat vbi peccata abluūt
Nos. n. oli alienati a deo p̄ supbiā p̄ baptismi sim-
 bolū hūilitati erigimur i alta. **BEDA:** Exēplū autē
 hic sumit cōfiteēdi peccata: ac meliore vitā p̄mittē
 di eis q̄ baptisma desiderāt p̄ B qd subdit: **Cōfite-**
 tes peccata sua. **CHRY.** Quia vō **Jobes** p̄nias p̄-
 dicabat p̄nie signa gerebat i vestitu z cibo. vñ seq̄:
Et erat Jobes vestit⁹ pilis camelī. BEDA: **Pilis**
inqt vestit⁹ nō lana: aliud austerē vestis idiciū est:
 aliud luxurie ē mollioris. **Zona aut pellicea q̄ acci-**
 ct⁹ fuit: vt **Delias** mortificatiōis idiciū ē. **Doro**
 qd seq̄: **Et locustas z mel siluestre edebat:** habitato-
 ri solitudinis cōgruū ē vt nō delicias ciboz: s̄ necessi-
 tatē hūane carnis expleret. **HIERO.** Vestis autē
Jobis z cib⁹ z por⁹ totā austerā vitā p̄dicatiū signi-
 ficat: z futuras gētes ad gr̄as dei que ē **Jobes** itus
 z foris eē cōiugēdas. **Pilis. n.** camelī diuites gētūz
 significāt: z **zona pellicea** paupes mūdo mortui: z
 locustis erantib⁹ sapiētes hui⁹ mūdi: q̄ stipulas ius-
 deis aridas reliquētes: frumēta mystica crurib⁹ tra-
 hūt: z i calore fidei salt⁹ i altū dāt: z melle siluestri
 fideles ispirati de iculta filia saginant. **THEO-**
PHI. Uel alr vestis de pilis camelozū doloris erat
 ostēsiū inuēte iohē q̄ penitēte dolere oī. **Dolorē**
 n. face⁹ significat. **zona vō pellicea** mortificationēz
 iudaici significat ppli. **Esca aut Jobis** nō solū absti-
 nētiā notat: s̄ etiā ē idiciū itelligibilē esce: q̄ tūc
 popul⁹ vescebat nō qd altū itelligēs: s̄ tū i alta sa-
 liēs iteriqz se depumēs. **Talis. n.** ē locusta i altū sa-
 liēs z iterū cadēs. **Sic igit z melle** quidē vescebat
 popul⁹ qd erat ex apib⁹ natū. f. ex p̄phētis: nō tam
 cultū s̄ siluestre. **Dabebāt. n.** scripturas hebrei sicut
 mel quoddā s̄ nō bñ itelligebāt. **GRE. xxxi. mo-**
ral. Uel ipa cibozū specie designauit dñz que p̄uēit
 qz ifructuose gētilitatis dulcedinē s̄psit mel silue-
 stre edit. **Quia vō iudeozū plebē i suo corpe i ptē cō-**
 uertit i cibo locustas accepit que subito salt⁹ dātes
 p̄tinus ad terrā cadūt. **Salt⁹. n.** iudei oabāt cū p̄-
 cepta dñi se iplere. p̄mitterēt. **Sz ad terrā cadebāt:**
 cū p̄ praua opa B se audisse denegarēt. **Dabebāt er-**
 go saltū p̄ vocē: z casum p̄ actionē. **BEDA** **Pōt**
 etiā habit⁹ z vict⁹ **Jobis** qualitatē iterne cōuerfas-
 tiōis ei⁹ exprimere. **Nāqz austeriorib⁹ vtebat indu-**
 mētis: qz vitā peccatiū nō blādimētis fouit: s̄ vigo-
 re aspe iunctiōis icrepanit. **Zonā pelliceā habebat**
 circa lūbos: qz carnē suā crucifixit cū vitijs z cōcu-
 piscētis. **Locustas z mel siluestre edebat:** qz dulce
 quiddā sapiebat turbis p̄dicatio ei⁹ existimāte pos

pulo ne ipse esset christus, sed ocium sine sortita e intelligitibus ei auditoribus: quod non ipse christus: sed per sortem et prophetam esset christus. In melle etenim dulcedo: in locustis e alacer volat. vii sequitur: Et predicabat dicebat ad remouendum turbe opinionem que eu christum esse credebat. fortior aut christum esse pronunciat dimissurus erat peccata quod ipse facere non valebat. **HIERO.** Quis etiam fortior e gra quam abluunt peccata: quam iohannes significat illo qui septies et septuagies dimittit peccata. Ita quidem potest e: sed semel dimittit peccata per baptismum. mia vero ad miseris ab ada usque ad christum per lxxvii generatones: et usque ad centum. xlii. milia pertenuit. **CHRYSO.** Ne autem estiaret per se comparationem sui ad christum dicere subiugit: Cuius non super dignum peccatis soluere corrigiam calciamentorum est. Non e autem idem soluere corrigiam calciamentorum eius: quod hic **Marcus** dicit: et calciamenta portare quod dicit **Mattheus**. Et quidem narrationis ordinem persequentes euangeliste nec in aliquo fallentes: dicit utriusque **Iohannem** dixisse secundum alterum sensum. commentantes vero circa hoc differenter exposuerunt vniuersosque corrigiam. n. vocat ligamentum calciamentorum. Ad excellentiam igitur patris christi et diuinitatis magnitudinem extollenda hoc dicit ac si diceret neque in ministerio ordine deputari sufficiens suus. Magnus n. e in his que sunt corporis christi qui percubendo iseri? at tendere: et imaginem superioris iseri? videre et solueri vnum quodque inexplicabilem que sunt circa mysterium incarnationis. **HIERO.** Calciamentum. n. in extrema parte corporis e. In fine. n. ad iusticiam e saluator incarnationis. vii per prophetam dicit: In idumeam extendam calciamentum meum. **GREGO.** in homel. Calciamenta etiam ex mortuis animalibus sunt. Incarnatus ergo dominus veniens qui calcia? apparuit: qui diuinitate sua morticina carne corruptiouis assumpsit. vel aliter: Nos apud veteres fuit ut si quis ea que sibi competere acciperet vtorum nolleret: ille ei calciamentum solueret quod ad hanc spiritus iure propinquitatis veniret. Recte ergo se indignum esse ad soluenda corrigiam calciamenti eius denunciabat ac si apte dicit: Ego redemptoris vestigia denudare non valeo: quod spiritus nomen mihi imerit non usurpo. **THEOPHI.** Intelligitur vero et sic dicitur quod veniebatur et a **Iohanne** baptizabatur per penitentiam soluerebat a ligamine peccatorum in christum credendo. Igitur omnium aliorum **Iohannes** sic soluerebat corrigiam. i. viculum peccatorum. **Iesu** vero non valuit corrigiam soluere quod non inuenit in eo peccatum. **BEDA.** Sic ergo **Iohannes** dominum non adhuc manifeste dominum aut dei filium: sed tantum se fortiorum predicat. Non. n. rudes adhuc auctores tanti capiebatur archana sacramenti quod filius dei eternus hoies assumpto ex virgine denuo natus esset in mundum: sed paulatim per agnitionem glorie huiusmodi introducendi erat ad finem diuine eternitatis: quibus tamen lateo deus hunc esse verum declarans subdit: Ego baptizo vos in aqua. ille vero baptizabit vos in spiritu sancto. Cuius. n. dubium e nullum posse alium gratiam spiritus sancti nisi deum dare. **HIERO.** Quid. n. interest iter aquam et spiritum sanctum quod ferebat super aquam: aqua mysterium e hoies: spiritus vero mysterium dei e. **BEDA:** Baptizamus autem a domino in spiritu sancto: non solum in die baptismatis forte vite in remissione peccatorum abluimur: verum etiam quotidie per gratiam eiusdem spiritus ad agenda que deo placet accedimus.

Et factum e in diebus illis: venit iesus

a nazareth galilee: et baptizatus e a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: uidit celos apertos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. Et uox facta est de celis: Tu es filius meus dilectus: in te complacui.

HIERO. **Marcus** euangelista sicut ceruus ad fontes aquarum desiderans: saltim in planis et arduis vadit: et velut apis melliflua flores summatim degustat. vii a nazareth ueniente iesum enarrauit dicens: Et factum e in diebus illis: uenit iesus a nazareth galilee et baptizatus e a **Iohanne** in iordane. **CHRYSO.** Alter siquidem baptismum ordinans ad **Iohannem** uenit baptismum quod respectu sui baptismi incompletus erat: a iudaico uero baptismate alienus tanquam in amborum medio existens ut per baptismum naturam ostendat: quod non in peccati remissione baptizatus: aut quasi indignus spiritus sancti acceptioe: his. n. ab ob? baptismum **Iohannes** carebat. **Baptizatus** e autem ut notum omnibus fieret et eum crederet: et ad implendum omnem iusticiam que e obsequatio mandatorum. mandatum siquidem erat hoies: baptismum subire per prophetam. **BEDA:** **Baptizatus** e et ut baptismum suo **Iohannes** baptismum comprobaret: et ut iocundis aquam sanctificam per descensionem colube spiritus sancti in lauacro credentium monstraret aduentum. vii sequitur: Et statim ascendens de aqua uidit apertos celos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. **Aperit** autem celi non refatioe elementorum sed spiritualium oculis: quibus **ezechiel** in principio uoluminis sui eos apertos esse commemorat. **Et** autem quod apertos celos post baptismum uidit neri utique gratia factus e: quibus per lauacrum regenerationis in noua paradisi regni celestis. **CHRYSO.** Uel ut de celis hoies sanctificatio tribuatur ac terrena celestibus coniungantur. Spiritus autem sanctus super eum descendisse non tanquam tunc primum ad eum accesserit: non. n. ab eo nunquam fuerat derelictus: sed ut ostenderet christum quod a **Iohanne** predicabatur tanquam digito quodam fidei omnibus demonstratum.

BEDA: Quod etiam in baptismum descendere uisus e spiritus sanctus: signum erat conferre nobis in baptismum gratiam spiritualis. **HIERO.** Nec e autem uinctio christi in carne. i. spiritus sanctus de qua dicitur: **Unxit te deus** de oleo leticie per consortium tuum. **BEDA:** **Hi** autem in ipse colube descendit spiritus sanctus quod multum simplex e animal atque a malicia fellis alienum: ut figurate nobis insinueret quod simplicia corda que nec hitare dignas in mentibus ipsius. **HIERO.** In ipse etiam colube spiritus sanctus descendit: quod in catinico de ecclesia canit: **Sponsa mea: amica mea: dilecta mea: coluba mea.** **Sponsa** i. patri archis: amica i. prophetis: prima i. ioseph: et mea dilecta i. **Iohanne** baptista. **Coluba** i. christo et apostolis quibus dicitur: **Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut colube.** **BEDA:** **Sedit** autem coluba super caput iesu ne quis putaret uocem patris ad **Iohannem** facta: non ad dominum. **Hi** autem addidit: manentem in ipso: hoc. n. e christo speciale ut implens eum semel spiritus sanctus nunquam recedat. **Na** fidelibus eius ad signa uirtutum et miraculorum faciendum aliquando gratia spiritus sancti conferuntur: aliquando uoluntur: quibus tamen ad operationem pietatis et iustitie ad amorem dei et proximi conseruandum. nunquam gratia spiritus sancti abest. **Ipsi** autem qui baptizatus cum aliis ad

...a nazareth galilee: et baptizatus e a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: uidit celos apertos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. Et uox facta est de celis: Tu es filius meus dilectus: in te complacui.

HIERO. **Marcus** euangelista sicut ceruus ad fontes aquarum desiderans: saltim in planis et arduis vadit: et velut apis melliflua flores summatim degustat. vii a nazareth ueniente iesum enarrauit dicens: Et factum e in diebus illis: uenit iesus a nazareth galilee et baptizatus e a **Iohanne** in iordane. **CHRYSO.** Alter siquidem baptismum ordinans ad **Iohannem** uenit baptismum quod respectu sui baptismi incompletus erat: a iudaico uero baptismate alienus tanquam in amborum medio existens ut per baptismum naturam ostendat: quod non in peccati remissione baptizatus: aut quasi indignus spiritus sancti acceptioe: his. n. ab ob? baptismum **Iohannes** carebat. **Baptizatus** e autem ut notum omnibus fieret et eum crederet: et ad implendum omnem iusticiam que e obsequatio mandatorum. mandatum siquidem erat hoies: baptismum subire per prophetam. **BEDA:** **Baptizatus** e et ut baptismum suo **Iohannes** baptismum comprobaret: et ut iocundis aquam sanctificam per descensionem colube spiritus sancti in lauacro credentium monstraret aduentum. vii sequitur: Et statim ascendens de aqua uidit apertos celos et spiritum sanctum tanquam columbam descendere et manere in ipso. **Aperit** autem celi non refatioe elementorum sed spiritualium oculis: quibus **ezechiel** in principio uoluminis sui eos apertos esse commemorat. **Et** autem quod apertos celos post baptismum uidit neri utique gratia factus e: quibus per lauacrum regenerationis in noua paradisi regni celestis. **CHRYSO.** Uel ut de celis hoies sanctificatio tribuatur ac terrena celestibus coniungantur. Spiritus autem sanctus super eum descendisse non tanquam tunc primum ad eum accesserit: non. n. ab eo nunquam fuerat derelictus: sed ut ostenderet christum quod a **Iohanne** predicabatur tanquam digito quodam fidei omnibus demonstratum.

BEDA: Quod etiam in baptismum descendere uisus e spiritus sanctus: signum erat conferre nobis in baptismum gratiam spiritualis. **HIERO.** Nec e autem uinctio christi in carne. i. spiritus sanctus de qua dicitur: **Unxit te deus** de oleo leticie per consortium tuum. **BEDA:** **Hi** autem in ipse colube descendit spiritus sanctus quod multum simplex e animal atque a malicia fellis alienum: ut figurate nobis insinueret quod simplicia corda que nec hitare dignas in mentibus ipsius. **HIERO.** In ipse etiam colube spiritus sanctus descendit: quod in catinico de ecclesia canit: **Sponsa mea: amica mea: dilecta mea: coluba mea.** **Sponsa** i. patri archis: amica i. prophetis: prima i. ioseph: et mea dilecta i. **Iohanne** baptista. **Coluba** i. christo et apostolis quibus dicitur: **Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut colube.** **BEDA:** **Sedit** autem coluba super caput iesu ne quis putaret uocem patris ad **Iohannem** facta: non ad dominum. **Hi** autem addidit: manentem in ipso: hoc. n. e christo speciale ut implens eum semel spiritus sanctus nunquam recedat. **Na** fidelibus eius ad signa uirtutum et miraculorum faciendum aliquando gratia spiritus sancti conferuntur: aliquando uoluntur: quibus tamen ad operationem pietatis et iustitie ad amorem dei et proximi conseruandum. nunquam gratia spiritus sancti abest. **Ipsi** autem qui baptizatus cum aliis ad

Johanne venit: verū esse filiū dei i spiritu sācto ba-
 ptizare volētes: vor patris docuit. vñ sequit: Et vor
 facta est de celis. Tu es fili' me' dilect' in te cōpla-
 cui. Nō aut p hoc ipse fili' qd nesciebat docet: sed
 nobis qd credere debeam' oñdif. **AVGV.** de cō-
 se. euā. vñ **Matthe'** ait dictū eē: Fili' me' dilectus:
 qd ostēdere voluit ad id valere qd dictū ē: Dic ē fili-
 us me'. vt illis poti' q audiebāt indicaret q ipse
 fili' esset dei. Si aut queris: qd hor' in illa voce so-
 nuerit: quodlib' accipiēdū dūmō itelligas eos q n̄
 eandē locutionē retulerūt eādē retulisse sentētias.
 Mō aut de' i filiū sibi placuisse videat: admonent
 et eo qd oñi ē: i te cōplacuit. **BEDA:** Nos quoy
 qd vōr eadē docuit p aquā abluōis r spū sācti
 ficatiōis dei posse filios effici. mysteriū etiā trinita-
 tis i baptisate demōstrat. fili' baptizat. spūs de-
 scēdit i spē colūbe. p̄ris vor: filio testimoniū phibē-
 tis audit. **HIERO.** Moraliter r nos de volubis
 litate mūdī: odore floz mūdicie tracti cū adolescē-
 tibus post spōsū currim': r baptisini facio de duob'
 abluimur: r ascēdētes spe celestia secreta mūdī cor-
 dis oculis ituemur. De hic spū sāctū spū cōrito
 r hūiliato cū simplici corde descēdētē ad mansue-
 tos: r cū charitate nūq' cadēte manētē suscipim':
 Et vor oñi de celis ad nos a deo dilectos dirigit:
 Beati pacifici qm' filij dei vocabūt. r tūc in nobis
 cōplacet pater cū filio r spū sācto. f. quando effici-
 mur vnus spiritus cum deo.

**Et statim spirit' expulit eū i de-
 sertū. Et erat i deserto quadragita
 dieb' r quadragita noctib': r tenta-
 bat a sathana. Eratq' cū bestiis: r
 angeli ministrabant illi.**

CHRYSO. Quia christ' oīa ad doctrinā nostrā
 opabat r sustinebat: incepit post baptisnū ad ere-
 mi habitatiōē r pugnant' cōtra diabolū: vt vnus
 quiq' baptizatoz tentatiōes maiores patiēter sus-
 tineat p' baptisnū: nec turbet tāq' pter spem hoc
 cōtingere: s' oīa sustinens maneat triūphator. Et si
 enī de' pmittat tentatiōes fieri multis alijs modis:
 ob hoc etiā pmittit: vt cognoscas q hō tentatus in
 maiori bonoz cōstitutū. non. n. accedit diabol'. nī
 si vbi aliqūē i maiori bonoz viderit cōstitutū. r iō-
 dr: Et statim expulit eū spūs i desertū. Propter s'
 aut nō oñdit eū simpliciter euntē i desertū s' expul-
 sum: vt hoc itelligas fieri iuxta diuine dispōnis ver-
 bū qd etiā inuit ne hō seipm i tentatiōē igerat:
 s' aliqde i tentatiōē quasi expulsos victores existe-
 re. **BEDA:** Clez ne cui veniret i dubiū a quo euz
 spū expulsi' diceret i desertū: occulte lucas primo
 pōnit qd iesus plen' spū sācto regressus ē a iorda-
 ne: ac deide itulit: et agebat a spū i desertuz: ne qd
 cōtra eū valuisse spūs putaret' imund': qd plen' spi-
 ritu sācto quo volebat digrediēs que volebat age-
 bat. **CHRYSO.** Expulit autē eū spūs i desertū: q. n.
 diabolū ad tēptandū puocare pponebat: nō soluz
 fame: s' etiā loco occasiōē dedit. Tūc. n. marie dia-
 bol' se igerit eū videt aliquos solitarios pmanen-
 tes. **BEDA:** Secedit etiā i deserto vt nos doceat

relictis mūdī illecebris: r societate prauozū: diuinis
 p oīa fuisse mādati. Tentat' solus a diabolo: vt no-
 bis insinuet: qd oēs q volūt pie viuere i christo psecu-
 tiōes patiunt'. vñ sequit: Et erat i deserto. xl. dieb'
 r. xl. noctib': r tentabat a sathana. Tentat' aut. xl.
 dieb' r. xl. noctib' vt idicet: qd quādiu hic viuētes
 oīo seruim': siue pspira blandianf qd ad dies pti-
 ner: seu aduersa fiāt qd noctis figure cōgnuit toto
 tēpore aduersari' assit: qd iter nostrū tentādo ipedis-
 re nō cessat. xl. n. dies r noctes totū hui' seculi tem-
 pus insinuat: qd quadrigitus ē mūdus i quo oīo fa-
 mulamur. x. vō iūt pcepta p quoz obseruatiā cōtra
 hostē certam': decē autē quater ducta. xl. fiūt. Seq'
 tur: Eratq' cū bestiis. **CHRYSO.** Hoc aut dicit vt oñi
 dat quale erat desertū: Inuū. n. erat hoib' r bestiis
 plenū. Sequit: Et āgeli ministrabāt ei. Post tentatio-
 nē. n. r victoriā cōtra diabolū opatus ē hominū sa-
 lutē. Et sicut apostol' dicit āgeli i ministeriū mitti
 tur ppter eos q hereditatē capiūt salutis. **Notādū**
 qd ē q vincētī tentatiōē assitūt āgeli ministrantes.

BEDA: Cōsiderandū etiā qd christ' iter bestias
 cōmorat vt hō: s' ministerio vti' angelico vt de':
 Et nos cū in eremo sancte ouerfatiōis bestiales ho-
 minū mores ipoluta mēte toleram': ministeriū an-
 gelozū meremur: a quib' corpe absoluti ad eternaz
 beatitudinē trāfferemur. **HIERO.** Ut tūc bestie
 pacate nobiscū sūt sicut i arca aialia mūda cū imū-
 dis: cū caro nō cōcupiscit aduersus spū. p' hoc an-
 geli ministri mittunt nobis: vt respōsa r solatia cor-
 dibus vigilantibus dent.

**Postq' aut tradit' ē Johannes
 nēit iesus i galileā p̄dicās euāgelii
 regni dei: dicens: Qm' impletū ē tem-
 p': r appropinquabit regnū dei. De-
 nitēmini r credite euangelio.**

CHRYSO. Marc' euāgelista **Mattheū** i ordie seq'
 tur: r iō postq' dixit angelos ministrare subiūgit: p'
 qd aut tradit' ē Johannes venit iesus i galileā. Post
 tentatiōes r angelos ministrantes recedit i galileam
 instruens nos nō resistere violentiis malignozū.
THEOPHI. Et vt ostēdat nobis qd i psecutionib'
 decet recedere r nō expectare: cū vero iciderim' de-
 cet sustinere. **CHRYSO.** Recessit etiam vt ad doctri-
 nas r sanatiōes seipsum cōseruaret priusq' pateret
 tur: hisq' oibus adimpletis: fieret obediens vq' ad
 mortē. **BEDA:** Johāne tradito recte icipit oīs
 p̄dicare. vñ sequit: P̄dicās euāgelii regni dei. De
 finente. n. lege cōsequenter oīs euāgelii. **HIE-
 RO.** Lessante vmbra adest veritas: Johāne in car-
 cere: lex i iudea: Iesus in galilea: Paul' in gētibus
 p̄dicās euāgelii regni. Regno enī terreno succes-
 dit paupertas: paupertati christianozū regnū tribuitur
 sempiternū. Honor autē terren' spūne aque vt sus-
 mo seu somno cōparat'. **BEDA:** Nemo autē pu-
 ter traditionē Johānis i carcere statim post tenta-
 tiōē. xl. dieb' r iciumū oñi fact'. Quisquis enim
 euāgelii Johānis legerit: inueniet dominū ante
 traditionē Johānis multa docuisse r multa mira-
 cula fecisse. habes enī i euāgelio ipi': hoc fecit i ni-
 tū signoz iesus. r postea: Nec dū. n. erat missus Jo-

bānes in carcere. **F**ert autē qz cū legisset **J**ohānes **M**arcei **L**uce volumia: pbauerit quidē textū historie: z vera eos dixisse firmauerit: sed vni tantū anni i quo z passus ē post carcerē **J**ohānis historiā tenuisse. **P**retermisso itaqz anno cui acta a trib^o exposita fuerāt supioris tēporis anteqz clauderetur **J**ohānes i carcere gesta narauit. cui ergo dixisset **M**arcus: Quia venit iesus i galileā: p̄dicās euāgelii regni: subiūgit dices: Quoniaz impletū ē tēp^o: z appropinquauit regnū dei. **C**HRYS. Siquidē cōplero tēpore: quādo scilicet venit plenitudo temporis: misitqz de^o filiū suū: cōueniēs fuit humanuz gen^o vltimā cōsequi dei dispensationē. **E**t ideo dicit qz appropinquauit regnū dei. **R**egnū autē dei idē ē fm substantiā cū regno celoz: q̄uis differt ratioē. **R**egnū enī dei intelligit^r quo de^o regnat. hoc vero ē i regione viuentiū: quādo facie ad facie deū vidēs in bonis p̄missis existēt. **S**ine amorē quis velit suscipere illā regionē siue aliquā aliā cōformacionē: eoz qui imaginē induit supernoz que p̄ celos itel ligunt. **S**atis enī apparēs ē qz regnū dei neqz loco neqz tēpore cōcludit. **T**HEO. **U**el cōpletū eē dicit dñs tēpus legis: quān diceret: vsqz ad tēpus p̄sens operabat^r let: amodo operabit^r regnū dei qd ē fm euāgelii cōuēratio que cōuenienter assimila tur regno celoz. **A**ū enī vides aliquē carne inditū fm euāgelii viuere: nūquid nō dices quoniā iste habet regnū celozū qd nō ē eica z pot^o: s; iusticia z pax z gaudij in spiritu sc̄to. **S**equit^r: Penitemini: **H**IERO. **P**niā enī agit q̄ vult eterno bono. s; regno dei adherere. **Q**ui enī desiderat nucleū frangit nucē. **A**maritudinē radicis dulcedo pomi cōpēfat. **P**ericlū mar^{is} spes lucri delectat. **D**olorē medicine spes salutis mitigat. **P**reconiā autē christi illi narrare digne possunt: q̄ ad palmā indulgētie meruerūt puenire. z iō postqz dixit Penitemini: subiunxit: **E**t credite euāgelio. **N**ā nisi crederitis: nō i telligetis: penitemini. **A**gite z credite. i. renūciare opibus mortuis. **Q**uid enī prodest credere sine bonis opibus: nō tamē bonoz opoz meritū adducit ad fidem: s; fides incipit vt bona opa cōsequant^r.

Et p̄teritēs secus mare galilee: uidit **S**imonē z **A**ndreā fratrē ei^o mittētes retia i mare. **E**rant. n. piscatores. **E**t dixit eis iesus: **V**ēite post me z faciā uos fieri piscatores hominū. **E**t p̄tinus relictis retib^o secuti sūt eū. **E**t p̄gressus ide pusillū uidit **J**acobū zebedei z **J**ohānē fratrē ei^o: z ip̄os cōponentes retia i nauī: z statim uocauit illos. **E**t relicto patre suo zebedeo i nauī cū mez cēnarijs secuti sunt eū.

GLO. **P**ostea p̄dicatōe christi ad turbas agit euāgelista de vocatiōe discipuloz quos fecit sine p̄dicatiōis missioz. vñ sequit^r: **E**t p̄teritēs sec^o mare galilee uidit **S**imonē z **A**ndreā fratrē ei^o. **T**HEOPHI.

Sicut **J**ohes euāgelista refert: p̄cursores erāt discipuli **P**etr^o z **A**ndreas. **U**idēs vō qz **J**ohānes de iesu testimoniu dederat adiūcti sunt ei. post bec volētes: qz **J**ohes tradit^o erat: ad artē ppriā sūt reuerſi. vñ sequit^r: **M**ittētes retia i mare. **E**rat enī piscatores. **U**ide autē eos de laborib^o pprijs enutritos z nō ex iniūqzate. **T**ales enī digni erāt christi p̄mi discipuli fieri. vñ subdit^r: **E**t dixit eis iesus: **V**enite post me. nūc sc̄do illos vocat. **E**t. n. bec secūda vocatio respectu illi^o que legi^t i **J**ohē. **A**d qd autem vocent^r: ostēdit^r cū subdit^r: **F**aciā uos fieri piscatores hominū. **R**EMI. **Q**uia p̄ rete sancte p̄dicatio nis pisces. i. homines de pfundo pelagi. i. infidelitatis ad lucē fidei trayerūt. **A**dmirāda autē ē ista p̄dicatō. **P**isces. n. cū capiunt mox moriunt^r. hoies cū capi sūt vbo p̄dicatiōis poti^o viuificant^r. **B**EDA: **P**iscatores autē z illiterati mittunt^r ad p̄dicandū vt fides credētū i v̄tute dei nō i eloquētia atqz i doctri na eē putare. **S**equit^r: **E**t p̄tin^o relictis retib^o secuti sunt eū. **T**HEOPHI. **N**ō. n. oportet iternallū facere: s; statim seqz om̄n. **P**ost hos vero p̄ficat^r **J**acobū z **J**ohānē: qz z ibi paupes erites tñ senectute nutriebāt paternā. vñ seqz: **E**t p̄gressus ide pusillū uidit **J**acobū zebedei. **R**eliquerūt autē patre: qz i secula christi eos erat ipeditur^o. **S**ic z tu cū a patrib^o im pedieris: relīque eos z accede ad deū. **N**ūdit autē qz zebede^o nō credidit: **M**ater vō apostoloz credidit que secuta ē christū mortuo zebedeo. **A**nter autē pot quomō binos vocauerit de nauiculis piscatores: p̄mo **P**etrū z **A**ndreā: deinde p̄gressus paululū alios duos filios zebedei: cū lucas dicat **J**acobū z **J**ohānē vocatos fuisse ad adiūmandū petrū z **A**ndreā: et christū **P**etro tñ dixisse: **N**oli timere ex h̄ iā hoies eris capiēs: simul tñ subductis ad terrā nauib^o eos fuisse secutos. **U**ñ intelligendū ē hoc p̄mo eē factū qd lucas insinuat. **E**t postmodū ad capturā pisciū eos ex moze remeasse vt postea fieret: qd **M**arc^o h̄ narrat. **L**uc. n. secuti sūt om̄n nō sub ductis ad terrā nauib^o tanqz cura redendū: s; tanqz vocatē ac iubētē vt sequerent^r. **H**IERO. **W**isſi ce autē hac quadriga piscatoz uehūmur ad ebera vt **D**elias. **H**is q̄tuor angulis ostruit^r p̄ma ecclesia bis quatuor l̄ris hebraicis tetragramaton nomē om̄i agnoscit a nobis: quib^o simili exēplo p̄cipit: vt audiamus vocē dñi vocātis z obliuiscamur populū vno rū: et domū paterne ouerſatiōis que ē stulticia oco z rete araneaz: i quo nos velut culices pene lapsos tenebat aer q̄ p̄det i nibili: nauē p̄stine cōuēratio nis abominātes. **P**ellib^o. n. mortuis regit^r adā q̄ est genitor: n̄ fm carnē: et nūc deposito veterē homie cū actib^o suis nouū sequētes hominē pellib^o regimur salomonis: q̄bus sp̄sa gloriā se eē formidam factā. **S**imō autē obediēs: **A**ndreas virilis: **J**acobus supplātās: **J**ohes grā i latio sonāt. **Q**uib^o quoz nō minib^o i imaginē dei cōuertimur: obediētia vt au diam^o: virilitate vt pugnem^o: supplātate vt p̄sere rem^o: grā vt cōseruemur. **Q**ue q̄tuor virtutes cardinales dicunt^r. per p̄uidētā. n. obedim^o. p̄ iustitiā v̄ riliter agim^o. per tēperatiā serpentē calcam^o. p̄ fortitudinē grām dei meremur. **T**HEOPHI. **S**ecū dū cētā h̄ quoniā p̄mo vocat^r actio: deinde cōtēptio qui quidē ē circa **P**etrū: actionē significat. qui

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.

vo circa Johāne cōtemplationē. Petr⁹. n. feruidis
sim⁹ & magis sollicitus alijs: Joltes vero theologus
fuit excellentissimus.

**Et igrediūf capharnaū: & statiz
sabbatis igress⁹ i synagogā docebat
eos. Et stupebāt sup doctria eius.
Erat eni docens eos quasi potesta
tem habens: et non sicut scribe.**

HIERO. Marc⁹ dicta euāgelij i seipo disponēs
ordine historie nō secut⁹: mysterioꝝ ordinē seruat.
vñ sabbatis primā v̄tutē narrat dicēs: **Et igrediūf
capharnaū. THEO.** a nazareth recedētes. In die
autē sabbati quādo scribe cōgregabant: tūc docēs
synagogā intravit. vñ sequit⁹. **Et statim sabbatis igress⁹
i synagogā docēs eos. Et enī lex ad sabbatis festarū
iubebat: vt lectiōi studētēs cōuenirēt i vñū. Docebat
autē chab⁹ arguēdo nō adulādo sicut pharisei.
vñ sequit⁹. **Et stupebāt sup doctria ei⁹. Erat. n. docēs
eos q̄si ptātē habēs & nō sicut scribe. docebat etiā i
ptāte trāsmut. is hoies ad bonū: & p penā nō credēs
tib⁹ minabat. BEDA:** Scribe etiā docebat popu
los que scripta sūt i moyse & pphetis. Jēsus vō qua
si de⁹ & dñs ip̄si⁹ moȳsi libertate volūtatis sue: v̄l ea
que min⁹ videbant⁹ addebat i lege: vel cōmutās pre
dicabat i populo vt i matheo legim⁹. **Dictū ē ātiq̄s
ego autem dico vobis.****

**Et erat i synagoga eoz hō i spiritu
imūdo: & exclamauit dicēs: Quid
nob & tibi iesu nazarene? Venisti añ
pdere nos. Scio q̄ sis fact⁹ dei. Et
cōminat⁹ ē ei iesus dicēs: Obmute
sce: & eri de hoie. Et discerpēs eum
spūs imūd⁹: & exclamans uoce ma
gua: exijt ab eo. Et mirati sūt oēs:
ita ut cōgrerēt iter se dicētēs: Quid
nā ē hoc? Que nā doctria hec noua
Quia i ptāte spiritib⁹ imūdis ipat:
& obediūt ei. Et pcessit rumor eius
stati in oēm regionē galilee: quoniā
inuidia diaboli mors intravit in oz
bem terrarum contra ipsūm.**

BEDA: Mor⁹ auctore p̄io debuit medicīa salu
tis opari. & iō dī. **Et erat i synagoga eoz hō i spiritu
imūdo. CHRYS.** Spūs quidez āgel⁹ & aer & aīa nū
cupat: & etiā spūs sanct⁹. Ne igit⁹ ppter cōmunicā
tiā nois i errore decidam⁹ addit: **Imūdo. imūd⁹
autē or̄ ppter impietate ac elōgationē a deo: & q̄ or̄
bus imūdis & prauis opationibus se imiscet. AV
GV.** x. de ciuitate dei. **Extra supbiā porro demonū
quātā v̄tutē habeat dei hūilitas que i forma sui ap
paruit: ipi demōes ita sciūt vt eidez dño ifirmitate
carnis iduro h expimerēt. Sequē enī. **Et exclamauit
dicēs: qd nobis & tibi iesu naza. Venisti pdere nos
Clarū ē i bis v̄bis q̄ i eis & scia erat: & charitas nō****

erat. Penā q̄ppe suā formidabāt ab illo: nō i illo in
sticiā diligebāt. **BEDA:** Demōes. n. osim i terris
cernētes se otinuo iudicādos cernebāt. **CHRYS.**
Vel h ita dicit q̄si diceret: auferēs imūdiā: diuū
nāq̄ iponēs cognitionē hominū aiab⁹: nobis locū
i hoib⁹ nō das. **THEOPHI.** Exire. n. ab hoie pdi
cationē suā dicebat demonū. imificordes. n. existūt
demōes: malū aliq̄s pati se existimātes cū hoies nō
molestāt. Sequit⁹. **Scio q̄ sis fact⁹ dei. CHRYS.** q̄
si diceret: **Cōsidero aduētū tuū: nō. n. firmā ac cer
tā aduēt⁹ dei habebat noticiā. Sactū autē dicit eū:
nō vñū de plurib⁹: q̄ & sanct⁹ erat vñūsq̄sq̄. p̄phe
ta: s̄ vñū eū eē denūciat. Per articulū q̄ i greco po
nit vñū oñdit. p timorē vō oium dñy recognoscit.**

AVGV. Lātū. n. eis inotuit quātū voluit. tātū au
tē voluit quātū oportuit. S; inotuit nō sic angelis
sanctis: q̄ ei⁹ fm id qd ē v̄bū pticipata et̄nitate per
frumē: sed sicut eis terēdis inotescēd⁹ fuit: ex quo
tyrānica ptāte fuerat liberatur⁹ p̄destiatos. inotuit
ergo demōib⁹ nō p id qd ē vita eterna: s; p quedā tē
poralia sue v̄tutis effecta que āgelicis sensib⁹ i ma
lignoz spiritūū potius q̄ ifirmitati hoium possint
eē cōspiciua. **CHRYS.** Nō autē volebat vitas testio
nia spiritūū imūdoꝝ. vñ seq̄t. **Et cōminat⁹ ē ei iesus:
dicēs: obmutescē & eri de hoie. Vñ dogma salutife
rū nobis dat: ne credam⁹ demōib⁹ quātūcūq̄ des
nūcient vitatē. Sequit⁹. **Et discerpēs eū spūs imū
do: & exclamās uoce magna exiuit ab eo. Quia. n.
hō ille tāq̄ sapiēs loquebat ac discrete v̄ba pferē
bat: ne putaref q̄ nō ex demone s; ex corde v̄ba cō
poneret: vix discerpi pmisit a demōe: vt oñderet de
monē eē q̄ loquebat. THEO.** Et vt vidētes cer
nerēt a quo malo liberabat hō & pp miraculū cre
derēt. **BEDA:** Pōt autē videri dñū quō discerpēs
vel sicut qdā codices: hñt cōterās eū exiuerit: eū nī
bil ei nocuerit fm Lucā. s; i ip̄e Lucas eo dicit. **Et cū
p̄cissit eū: demoniū i mediū exiit ab eo nihilq̄ ei
nocuit. vñ itelligit hoc dixisse marcū: Cōterās enī
sue discerpēs: qd lucas dicit: Cū p̄cissit eū i me
dio & qd secut⁹ ait: Nihilq̄ ei nocuit: hoc itelligat
q̄ illa iactatio mēbroꝝ atq̄ veratio nō eū debilita
uit: sicut solēt demonia erire etiā q̄busdam mēbris
amputatis atq̄ euulsis. Cū autē v̄tute miraculi:
nouitate dñice admirant⁹ doctrie atq̄ ad inq̄siti
onē eoz que audierāt p ea que viderāt excidant. vñ
sequit⁹. **Et mirati sūt oēs ita vt cōquirerēt. Ad h. n.
fiēbāt signa vt p h euāgelio regni dei qd pdicabat
certi⁹ crederet: oū hi q̄ celestia terzigenis gaudia p
mittebāt celestia i terris ac diuina opa mōstrabant.
P̄ri⁹ autē teste euāgelista erat docēs eos q̄si ptātem
hñs: & nūc turba attestāte i ptāte impat spiritib⁹ i
mūdis & obediūt ei. Sequē. **Et pcessit rumor ei⁹ sta
tim i oēm regionē galilee. GLO.** Fa. n. que hoies
multū mirāf p̄mpte diuulgāt: q̄ ex abūdātia cor
dis os loq̄t. **HIERO.** Mystice autē capharnaum
villa consolatiōis it̄p̄traf: sabbatū autē req̄es. hō in
spū imūdo req̄e & cōsolatiōe sanaf vt loc⁹ & tēpus
cōgruāt saluti. Hō i spū imūdo gen⁹ hūanū ē i quo
imūdiā regnauit ab adā vsq̄ ad moyfen. nā sine
lege peccauerūt: & sine lege pierūt. Qui sciēs factūz
dei obmutescere iubet: oū sciētes qdē deū nō sicut
deij glorificauerūt: sed fuerūt poti⁹ creature q̄s cre******

tur et p̄cent' e illū Simon: et qui cum illo erant. CHRYSO. Lucas aut dicit turbas accessisse ad christū et dixisse qd̄ Marc' hic dicit dixisse aposto los subd̄s: Et cū vēisset ad eū dixerūt ei: qz oēs que rit re. Nō aut iuicē cōtradicit. Suscepit. n. christ' et post apostolos turbā: cōiūgi christi pedib' anbe larem. gaudēs aut eos suscipiebat: s; volebat eos di mittere: vt et reliq̄ doctrie ei' p̄cipies eēnt. tāq; nō multo tpe i mūdo moratur'. Et iō seq̄tur: Et ait: eam mus i primos ricos et ciuitates vt et ibi predicē.

THEO. Trāsit. n. ad illos magis idigētes: qz doctri nā cōcludere nō cōuēit i vno loco: s; vbiq; radios ei' extēdere. Seq̄: Ad B. n. veni. CHRYSO. In quo manifestat exinanitiōis. i. incarnatiōis mysteriū et di uinitat' sue diuiz. dū. f. asserit spōte se i mūdū venis se. Lucas vō dicit: Ad B. missus sū: denūciās dispen sationē et dei p̄ris bonā volūtātē de filiū incarnatiō ne. Seq̄: Et erat p̄dicās i synagogi eoz i oi gali lea. AVGV. de cō. euā. In hac aut p̄dicatiōe quā dicit eū habuisse i oi galilea: itelligit' etiā fimo dūi habit' in mōte: cū mēmoratiōne facit Marc' que Marc' oīno nō cōmemorauit: nec aliqd̄ simi le ei dicit: nisi quāsd̄ i fimas nō certiz s; sparsim res perit: qz oīs aliis locis dicit. THEOPHI. Do ctie aut opationē imiscuit: p̄dicās. n. postmodum fugant demonia. Seq̄: n. Et demōia eiciēs. Ni si. n. oīderet christ' miracula: ei' fimonū nō credere tur: sic et tu post doctrinā opare vt nō sit i te vacu' tu' fimo. BEDA: Mystice aut si occasu sol' mors expm̄it saluatōis: qre nō diluculo redeūte resurre ctio ei' idicēf: Cui' manifesta luce abiit i desū gē tū: vbiq; i suis fidelib' orabat: qz corda eoz p̄ grām sancti spūs ad virtutē oratiōis excitabat.

Et venit ad eū leprosus de p̄cās eū: et genu flexo dixit: Si uis potes me mūdare. Iesus aut misit ei' ex tēdit manū suā: et tāgens eū ait illi: Volo mūdare. Et cū dixisset: statim discessit ab eo lepra: et mundat' est. Et cōminat' est ei: statiq; eiecit illū et dicit ei: Vide nemini dixeris: sed uade ostende te p̄ncipi sacerdotū: et offer p̄ emūdatiōe tua q̄ p̄cepit moy ses in testimoniū illis. At ille egres sus cepit p̄dicare et diffamare fimo nē: ita ut iam nō poss; manifeste in troire in ciuitatē: s; foris i desūtis lo cis eē. Et pueniebāt ad eū undiq;.

BEDA: Postq; ligua serpētina demoniū obcluy sa est et femia q̄ p̄mo seducta ē a febre curata: tertio vir q̄ male suadētis dicta cōiūgis audiuit ab erro ris sui lepra mūdāt: vt ipse eēt ordo restauratiōis in dūo q̄ erat ordo castis i proplactis. vñ seq̄: Et ve nit ad eū lepro' de p̄cās eū. AVGV. De cō. euā. De B leproso mūdato talia. Marc' cōnectit: vt ipse

itelligat' quē Marc' cōmemorat tūc eē mūdatus: qū dñs p' fimonē de mōte descendit. BEDA: Et qz dñs ait: Nō veni soluere legē s; adimplere: ille qui excludēbat a lege purgari se dūi p̄tate p̄sumēs: nō ex lege s; supra legē eē grāz idicauit: q̄ leprosi maculā possēt abluere. Verum sicut i dño p̄tatis auctori tas: ita i illo fidei cōstātia declaratur. Sequitur. n. Et genu flexo dixit: Domine si vis: potes me mū dare. In faciez procidit: quod hūilitas ē et pudoris et vniūsq; de vite sue macul' erubescat: s; cōfessioez vexecidia nō resp̄sit. oīdit vuln' et remediū postula uit: et ipsa cōfessio religiōis et fidei plena est. In vol untate enim domini tribuit potestātē. THEO PHI. Nō. n. dicit: si deū de p̄cat' fueris: s; si vis: quas si ipm̄ credēs deū. BEDA: De volūtate aut dñi nō q̄si pietat' i credul' dubitauit: s; q̄i colluuiōis sue cō sci' nō p̄sūpsit. Seq̄: Iesus aut misit ei' extēdit manū suā: et tāgens eū ait illi: Volo mūdare. Nō vt pleriq; latinoz putāt itelligendū est et legendū: volo mūdare: sed sepatim dicat volo: deinde iperet: mū dare. CHRYSO. Prop̄ hoc aut leprosu t. agit: et non solo vbo otulit sanitatē: qz i lege a Moyse deū est: Qui leprosu tetigerit: imund' erit vsq; ad vepey. Ut enī oīdat qz fm̄ nām est hec imundicia: et qz let nō erat. p̄pter eū posita: s; p̄p̄ hoies puros: et qz ipse est p̄p̄e dñs legi. et qz nō sic fu' infert s; sic dñs sanitas tē: leprosu tetigit: agruent: nō tñ eritē necessario ta ctu ad curatiōis opationē. BEDA: Ideo etiā teti git vt p̄bare qz p̄taminari nō poterat q̄ alios libera bat: simulq; illud mirabile: qz eo sanauit genere quo fuerat obsecrat'. Si vis inq̄ leprosus potes me mū dare. Volo inq̄. ecce hēs volūtātē. Mūdare: et iā hēs pietat' effectū. CHRYSO. Per hoc aut nō so lū opionez leprosi nō destruxit: sed magi cōfirmat' vbo. n. morbu fugat. et qd̄ leprosus vbo dixerat: hoc ope adimpleuit. vñ seq̄: Et cū hoc dixisset: statim dis cessit ab eo lepra: et mundat' est. BEDA: Nihil. n. mediū inf' op' dei atq; p̄ceptuz: qz i p̄cepto ē op'. di rit. n. et facta sūt. Seq̄: Et cōminat' est illi: statiq; eiecit eum: et dicit ei: Vide nemini dixeris. CHRYSO. Quasi diceret: tēp' nondū est mea opa p̄dicari. tua non indigeo predicatiōe. Per hoc aut docet nos et nostris operib' honorem apud homines pro retri butōne non querere. Seq̄: Sed uade ostende te p̄ncipi sacerdotū. Propter hoc autem nunc ad sa cerdotē mittit saluator: ad probatiōnē medele: et ne extra templū fieret: sed in oratiōe cum populo cō p̄tēf. Mittit etiā que sunt legis adimplens: vt in deoz linguam maliloquā obturaret. Op' quidē ipse cōpleuit: p̄bationē oper' illis dimittens. BEDA Ut. i. itelligeret sacerdos cū non legis ordine: s; grā tia dei supra legē esse curatus. Seq̄: Et offer pro emūdatiōe tua: quod p̄cepit Moyse in testimo niuz illis. THEOPHI. P̄cepit quidem mūn' offerre quod habebāt in consuetudine qui mūnda bantur offerre: tanquā in huiusmodi testimoniuz: quod non erat cōtra legem: sed magis legem cōfir mabat: intantū qz ipse legis operaretur p̄cepta. BEDA: Siquē viro mouet quō dñs iudaicū videf approbare sacrificiū: euz id nō recipiat eccl'a: memi nerit qz in modū obrulerat i passioē holocaustū suū. Nō aut oportebat offerri significātia sacrificia p̄ cō

Marcus
THEO
CHRYSO
AVGV
THEOPHI
BEDA

illud qđ significabat confirmatus eēt cōtestatiōe apō- stolozū predicantū: et fide credentiū populozum.

THEO. Leprosus autē quous dñs p̄hibuerit bñfisi- cū patefecit. vñ sequit: At ille egressus cepit pdica- re et diffamare smonē. **OPORT.** n. bñficiatū gratū eē et grās reddere et si bñficiens nō idigeat. **CHRY- SO.** rix. moral. Merito autē q̄rit: qđ nam sit qđ dñs q̄ gessit abscōdi iussit: et nec ad bozā potuerūt abscō- di. **S;** notandū qđ miraculū faciēs taceri iussit et tñ taceri nō potuit: vt videlz electi ei? exēpla doctrine illi? sequētes i magnis q̄ faciūt latere quidē in volū- tate beant: s; vt p̄sint alijs pdant iuici. Non ḡ volū- it qđ fieri: et mīne potuit: s; qđ velle ei? mēbra de- beat: qđue de eis etiā volētib? fiat: doctrine magis- rio exēplū dedit.

BEDA: An? aut p̄fca saluatio multas ad dñm cogit turbas. vñ subdit: Ita vt iam nō posset manifeste itroire in ciuitatē: s; foris i des- tis locis eē. **CHRY.** Leprosus. n. vbiq; pdicabat mirabilē curationē: ita vt oēs curreret ad visus et s; dē curant: vt p̄pter h̄ dñs in ciuitatib? euāgelizare nō posset: s; i eremis uersaret. vñ sequit: Et uenie- bant ad eū vndiq; **HIERO.** Mystice lepra n̄ra p̄ctiū p̄mi hoīs est q̄ a capite cepit qñ regna mundi desiderauit. Radix. n. oīuz maloz ē cupiditas. vñ Si- gi anariciā secut? lepra suffundit. **BEDA:** Extēta vō manu saluatoris: hoc est icaznato dei v̄bo: huma- nāq; cōtingēte nām ab erroris p̄sci varietate mūdat.

HIERO. Que qđē lepra vero sacerdoti sm ordi- nē Melchisedech oīsa oblatōe mūdat: eo dicēte nobis: Date elemosynā: et oīa munda sūt vobis. Nō aut nō poterat Iesus manifeste i ciuitates itroire et significat qđ nō oib? manifestat? est Iesus q̄ lat? atq; plataneis fuit laudib? et p̄p̄is volūtatib?: sed bis q̄ foris cū petro exiit: et i desitis locis sunt: q̄ ele- git dñs ad orandū et reficiendū pplm: q̄. f. deserunt delectatōes mūdi: et oīa q̄ possidēt: vt dicāt: Portio mea dñs. **Blizia** vō dñi manifestat? bis q̄ ueniunt vndiq; i. p̄ plana et ardua: quos nihil pōt seperare a charitate christi. **BEDA:** Post scñ etiā in ciui- tate miracm fecerit dñs in desitu: vt oīdat se ma- gis q̄tā et a seculi cur? remotā diligere vitā atq; ob- b? appetitū se sanādis curā adhibere copozib?. II.

Et itez itrauit capharnaū p? dies octo: et auditū ē qđ i do- mo eēt: et uenerūt mlti ita ut nō capet eos dom? neq; ad ianu- az: et loq̄bat? eis uerbū. Et uenerūt ad euz ferētes paralyticū qđ a q̄tuoz portabat. et cū nō possēt offerre eū illi pze turba: nudauerūt tectuz ubi erat: et patefaciētes submiserūt gra- batū: in quo paralytic? iacebat. Cū aut uidisset Iesus fidē illoz: ait pa- ralytico: Fili dimittū tibi pctā tua. Erāt aut illic qđaz de scribis seden- tes et cogitātes i cordib? suis: Quid

sic loq̄? blasphemat. Quis pōt di- mittere pctā nisi sol? de? Quo stati- cognito Iesus spū suo qz sic cogita- ret itra se: dicit illis: Quid ista cogi- tatis i cordib? uestrif? Quid est faci- li? dicere paralytico dimittunt tibi peccata tua: an dicere: Surge tolle grabatū tuū et ambula? Et aut scia- tis: qz fili? hoīs hz potestate in terra dimittēdi pctā: ait paralytico: Tibi dico surge: tolle ḡbatū tuū: et uade i domū tuā. Et stati surrexit ille: et sblato grabato abiit in coraz oib? ita ut mirarent oēs: et honozificarēt de- um dicētes: qz nunq; sic uidimus.

BEDA: Quia nec carnales supna pieras delecti- q̄netiā bis grās sue uisitatiōis: p̄ quā et ip̄i spiritales effici ualeat indulget: post desitū dñs redit in ciuita- tē. vñ dī: Et itez itrauit Capharnaū post dies octo.

AVGV. de cō. euāge. Matthe? aut hoc miracm qđ seq̄ ita scribit: tanq; i ciuitate dñi scñ sit. Mar- c? aut h̄ in capharnaū: qđ difficili? soluet: si Mar- the? etiā nazareth noīaret. Nūc vō cū potuerit ipsa galilea dici ciuitas christi: qz i galilea erat nazareth: qz dubitauerit i ciuitate sua hoc fecisse dñs: cū hoc fecerit i capharnaū ciuitate galilee: p̄stūm qz et ipsa capharnaū ita excellēbat i galilea vt tanq; metropo- lis hēret. Vel Matthe? p̄remisit qđ gesta sūt postq; uenit in ciuitatē suā donec ueniret capharnaū: sic adiūgit de sanato paralytico subiūgēs: Et ecce offe- ei paraly postq; dixerat qđ uenit in ciuitatē suam.

CHRY. Cū capharnaū ciuitatē ei? dixit Matthe? eo qđ sepi? illuc ibat: ac multa ibidē miracla p̄pera- bat. Sequit? Et auditū est qđ i domo eēt: et uenerūt multi ita ut nō capet eos dom? neq; ad ianuā. **La- borē.** n. accedēdi desiderū audiēdi superabat. Post hoc paralyticū introducit: de quo et Matthe?: lu- cas dicit. vñ sequit: Et uenerūt frētes ad eū paralyticū qđ a q̄tuoz portabat. Inueniētesq; multitudi- ne ianuā obturat: p̄ eam nō potuerūt aliq̄ten? itroire. Sperātes aut portatores eū qđ portabat curu- tōis grām posse p̄mereri: lectū cū onere subleuātes: nudato tecto itromiserūt cū lecto paralyticū an? fa- ciē saluatoris. Et hoc ē qđ subdit: Et cū nō possent offerre eū. Sequit: Cū uidisset aut Iesus fidē illoz ait paralytico: Fili: dimittunt tibi peccata tua. Nō quidē dixit fidē paralytici: s; portātū. **Cōtingit.** n. aliqñ qđ aliq; fide alteri? cōtālescit. **BEDA:** In- uendū sane quātū pp̄ia cuiusq; fides apud deū ualeat: vbi tantū ualuit aliena: vt totus hō repēte inte- ri? exteriusq; saluat? exurgeret: alioz merito aliis re- laxarent errata. **THEO.** Ip̄i etiā paralytici fidē uidit. et enī ille portari nō sineret nisi curatiōis fidē hēret. **BEDA:** Curatur? aut hoīez a paralytici oīs: p̄mo peccatoz vincula dissoluit: vt ostenderet cum

Marginal notes in a smaller script, likely from a commentary or glossary, containing various biblical references and explanations.

ob nec^o culpaz artuū dissolutōe fuisse dānatus: nec
 nisi bis relaxatis mebroz posse recuperatōe sanari.
Mtra aut humilitas respectū & debile: torisq; mē-
 boz dissolutū cōpagib^o filiū vocat: quē sacerdotēs
 nō dignabant^{ur} attingere. aut certe iō filius: qz dimit-
 tunt ei peccata sua. **S**ed: Erant aut illic quidā de
 scribis sedētes & cogitātes in cordib^o suis: Quid hic
 sic loquit^{ur}: blasphemar^{et}. **C**YRIL. Agnuit aut eum
 blasphemie mort^{is} p̄cipitātes sniāz. erat. n. i lege m̄
 datū: qz q̄cūq; blasphemaret in dei morte puniret.
 hoc aut ei iponebat: qz sibi attribuebat diuinā po-
 testatē remittēdi p̄ctā. vñ subdit: Quis pōt dimitte
 re p̄ctā nisi sol^{us} de^{us}. Sol^{us} enī iudex om̄z p̄ctēz hēt
 dimittēdi p̄ctā. **B**EDA: Qui p̄ eos quoz dimit-
 tit q̄p^o dimittēdi tribuit potestātē. & iō **X**rist^{us} vere
 de^{us} esse pbat: qz dimittere peccata q̄m de^{us} pōt. Erāt
 itaq; iudei q̄ cū **X**ristū & deū esse & p̄ctū dimittere
 posse credāt: Jesū tñ **X**ristū esse nō credit. **S** mul-
 to demēt^{ur} errant arriani q̄ cū Jesum & **X**ristū eē &
 p̄ctā posse dimittere: euangeliū v̄bis deuicti negare
 nō audeāt: nibilo min^{us} deū negare nō timēt. At ipē
 p̄ctos saluare desiderās: & occultoz cognitōe & vir-
 tute opoz deū se eē manifestat. Nam seq̄t: Quo ita
 tim cogitō **J**esus ī sp̄scō: qz sic cogitatēt intra se
 diē illis. Quid ista cogitatis ī cordib^o vest^r: in quo
 oīdit se deū q̄ pōt cordis occulta cognoscere: & quo
 dimodo tacēs loquit^{ur}. Eadē maiestate & potentia q̄
 cogitātes v̄ras itueor: possūz & hoīb^o delicta dimit-
 tere. **T**HEOPHI. **S**z q̄muis fuerit eoz cogitātes
 reuelat^{ur}: tñ p̄mānēt īsensibiles: nō ī hoc s̄sentiētes
 qz p̄ctā valet dimittere q̄ nouit eoz corda. vñ dñs
 certificat de curatōe aīe p̄ curatōez corporis: demō-
 strās p̄ visibile īuisibile: p̄ id qd est facile difficil^{is} q̄z
 uis ip̄i nō ita crederent. **P**harisei. n. difficil^{is} crede-
 bāt sanare corp^o tanq̄ manifestū: aīaz v̄o curare fa-
 cil^{is}: qz īuisibil est medela: ita vt talia cogitātēt. **E**c-
 ce corp^o curare desinit: & īuisibilē curat aīam. mag^{is}
 aut si valuisse: corp^o iā curass^{et}: & nō ad īuisibile re-
 fugisset. **S**aluator igit^{ur} ostendens qz v̄traq; pōt ait:
 Quid ē facil^{is}. q. d. Ego quidē p̄ corp̄is medelaz q̄ s̄z
 veritatē facilior ē: difficilior aut vobis videt^{ur}: oīdam
 vobis aīe sanitatē q̄ difficilior est. **C**HRYS. Et qz
 dicere q̄z facere facil^{is} est: adhuc manifesta erat s̄cti-
 erio: qz op^o nondū erat manifestū. **U**n subdit: Ut at-
 scians qz p̄ctēz h̄z fili. q. d. **Q**uī de v̄bo diffidit: ope-
 rationē inducā qd erat īuisibile s̄firmantē. **S**ignāc
 aut dicit: In terra dimittēdi p̄ctā. vt oīderet qz h̄ia
 ne nāe p̄ctem d̄nitatis vniuit īdiuisibili v̄nōne:
 qz est fact^{us} est hō: tñ dei verbū p̄mansit. & si p̄ dispē-
 sationē in terr^e cū hoīb^o quereret: nō tñ phibebat
 miracū p̄petrare: ac remissionē tribuere p̄ctoz. nō
 enī d̄nitas dimiuit aliqd de p̄p̄eritib^o d̄nitatē.
 nec d̄nitas ipediuit dei verbū in cōmutabilitē: & ver-
 racit in terr^e s̄m carnē fieri filiū hoīs. **T**HEO. **D**i-
 cit aut: Tolle grabatū tuū. ad maiorē miraculū cer-
 titudinē: oīdens qz nō est s̄z fantāsiā: simulg vt oī-
 deret qz nō solū curauit: sed & fortitudinē dedit. sic
 aīas nō solū a p̄ctō auertit: s̄z eis virtutē tribuit ad
 opandū m̄dātā. **B**EDA: **S**it igit^{ur} carnale signūz
 vt p̄bet sp̄ritale: q̄z eūsdē virtutis sit & copoz &
 aīe vitia dimittere. vñ sequit^{ur}. **E**t statī ille surrexit: &
 sublato grabato abūt corā oīb^o. **C**HRYS. **P**ri^{us} aut

id qd querere venerat. s. aīam remittēdo p̄ctā cura-
 uit: vt cū nō credēs dubitauerūt: tūc op^o adducat
 ī mediū: vt verbū ope s̄firmet: & p̄ manifestū occul-
 tū aīe. s. sanitas p̄ medelā copoz oīdat. **B**EDA.
Dat etiaz nobis intelligētia p̄pter peccata plerāsq;
 euenire copoz debilitates. & iccirco forsitan p̄xi^o oī
 mittunt peccata: vt caus^o debilitat^{is} ablati: sanitas
 restituat^{ur}. Quicq; n. de caus^o affligunt hoīs molesti
 is carnis. aut p̄pter merita augēda: vt Job & marty-
 res. aut p̄pter humilitatē s̄suandā: vt paul^{us} ab ange-
 lo sathane. aut ob peccata intelligēda & corrigēda: vt
 maria soroz **M**oyfi: & hic paralytic^{us}. aut ad glāz dei
 sic cec^{us} nat^{us} & lazar^{us}. aut ad titū oīatōis: sic herodes
Miranda est aut oīne potētē virt^{us}: vbi nulla t̄pis
 infueniēte morula: iussu **S**aluatoris sal^{us} festina cor-
 mitat^{ur}. **U**n sequit^{ur}: Ita vt admirarent^{ur}. Relinquētes
 mat^{res}. s. remissionē p̄ctoz: admirant^{ur} trīmodo qd ap-
 paret copoz. s. sanitate. **T**HEO. Non est aut h̄
 paralytic^{us} q̄ a Jobāne curat^{us} narrat. ille enī boiem
 nō hēbat: hic vero q̄tuor. ille ī p̄phērica piscina cura-
 rat^{us}: hic v̄o in domo. **E**st aut vñ q̄ a mattheo & mar-
 co curat^{us} narrat. **M**ystice aut est & nūc **X**rist^{us} ī ca-
 pharnaū: in domo. s. solatōis. ī in ecclā q̄ est dom^{us}
 paralytic^{us}. **B**EDA: **P**redicante aut oīdō in domo
 nō capiunt^{ur} neq; ad ianuā: qz p̄dicāte in iudea **C**ris-
 to: gētilēs ad audiendū nondū intrare voluerūt: ad
 quos tñ r̄si fois positos doctrine sue v̄ba p̄dicato-
 res dixerūt. **H**IERO. Paralysis aut typus est cor-
 pozis quo piger iacet ī mollitie carnis h̄is desiderū
 um salutis. **T**HEO. Si ḡ oīsolut^{us} potētis aīe q̄n
 paralytic^{us} īvirtuosus habear ad bonū: & attollar a. iiii.
 euāgelistis ad **X**ristū adducar^{us}: audiat^{ur} tūc **S**ili: &
 relinquit^{ur} mibi peccata fili. n. dei sit aliq; p̄t m̄z
 datoz operationē. **B**EDA: **S**eu qz q̄tuor sūt vir-
 tutes q̄b^o ad p̄merendā ospitatēz hō fiducia mētis
 erigit^{ur}: q̄s nōnulli prudētiaz: fortitudinē: tēperantiā
 & iusticiā nūcipāt. **D**esiderāt aut paralyticū **C**risto
 offerre: s̄z turba īterposita ab oī parte recludunt^{ur}: qz
 sepe aīa post īfirmi copoz oīsidiā supne grē reme-
 dio cupiens īnouari: p̄scē s̄stetudis obstaculo re-
 tardat^{ur}. **S**epe int^{er} ipsas ozōnis secrete dulcedies: & q̄
 si suauē cū oīdo colloquū turba cogitationū int̄ue-
 niēs acie ment^{is} ne **X**rist^{us} videat^{ur}: ipedit. **N**on itaq;
 est ī infimis vbi turbe cumulant^{ur} remanendū: sed te-
 ctū dom^{us}. i. sacre scripture sublimitas est appetēda:
 lexq; dñi meditandā. **T**HEOPHI. **S**z quo serat
 ad **X**ristū: nisi tectū aperiat^{ur}. **T**ectū n. est intellect^{us} q̄
 supponit oīb^o h̄is q̄ in nobis sūt. hic multū h̄z terre
 q̄stū ad lateres fictiles: etenas oīco res. s̄z si hec suble-
 uet^{ur} virt^{us}: intellect^{us} ī nobis exonerat^{ur}. **P**ost h̄ sub-
 mitat^{ur}. i. humiliet^{ur}. nō enī decet extolli de hoc qz ī-
 tellētus est exonerat^{ur}: s̄z magis humiliari. **B**EDA:
Uel patefacto tecto eger submittit^{ur}: qz referat^{ur} scri-
 pturaz mysteriis ad noticiā **C**risti puenit^{ur}: hoc ē ad
 ei^{us} humilitatē fidei pietate descēdit^{ur}. **Q**d aut cū gras-
 bato deponit^{ur} infirmus: significat^{ur} ab hoīe adhuc in
 ista carne s̄stituto **C**ristū debere cognosci. **D**e gras-
 bato aut surgere est aīaz se a carnalib^o desiderijs vbi
 egra iacebat abstrahere. **G**rabatū tollere ē ipsā quoz
 qz carnem p̄ continētē frenā correptam spe celest^{is}
 um p̄miorū a delictijs segregare terrenis. **S**ubla-
 to autēz grabato domū ire: ad paradīsum redire est

Marcus
 sic loq̄t^{ur}: blasphemar^{et}.
 mittere p̄ctā nisi sol^{us} de^{us}.
 cognio **J**esus sp̄s suo ei
 r̄t ita se: dicit illis: Quis
 tatis ī cordib^o uestr^{is}: **S**ed
 l^o volere paralyticū dimit-
 peccata sua: an dicere: s̄z
 grabatū tuū & ambolā: **S**ed
 nis: qz fili^{us} hoīs h̄z potēstātē
 dimittēdi p̄ctā: aut paralyticū
 dico surge: tolle grabatū tuū
 i domū tuā. **E**t statī surrexit.
 sublato grabato abūt corā oīb^o.
 ut mirarent^{ur} oēs: & bonos
 um dicētes: qz nunq; sic vidi-
 mus. **B**EDA: **N**ec carnalis super-
 p̄ctos saluare desiderās: & occultoz
 officī valēt īdulgere: post oīdo oīs
 tē. nō ē r̄t ita: **L**eprosū p̄ctō
AGV. **S**ed cōsūgē. **M**iranda est
 qz de^{us} ita scribit: **C**ogitātes v̄ras
 q̄muis fuerit eoz cogitātes
 reuelat^{ur}: tñ p̄mānēt īsensibiles:
 qz p̄ctā valet dimittere q̄ nouit
 eoz corda. vñ dñs certificat de
 curatōe aīe p̄ curatōez corporis:
 demōstrās p̄ visibile īuisibile:
 p̄ id qd est facile difficil^{is} q̄z
 uis ip̄i nō ita crederent. **P**harisei.
 n. difficil^{is} crederent sanare corp^o
 tanq̄ manifestū: aīaz v̄o curare
 facil^{is}: qz īuisibil est medela: ita
 vt talia cogitātēt. **E**cce corp^o curare
 desinit: & īuisibilē curat aīam.
 mag^{is} aut si valuisse: corp^o iā
 curass^{et}: & nō ad īuisibile re-
 fugisset. **S**aluator igit^{ur} ostendens
 qz v̄traq; pōt ait: Quid ē facil^{is}.
 q. d. Ego quidē p̄ corp̄is medelaz
 q̄ s̄z veritatē facilior ē: difficilior
 aut vobis videt^{ur}: oīdam vobis
 aīe sanitatē q̄ difficilior est. **C**HRYS.
 Et qz dicere q̄z facere facil^{is} est:
 adhuc manifesta erat s̄cti-erio:
 qz op^o nondū erat manifestū. **U**n
 subdit: Ut atscians qz p̄ctēz h̄z
 fili. q. d. **Q**uī de v̄bo diffidit:
 operationē inducā qd erat īuisibile
 s̄firmantē. **S**ignāc aut dicit: In
 terra dimittēdi p̄ctā. vt oīderet
 qz h̄ia ne nāe p̄ctem d̄nitatis
 vniuit īdiuisibili v̄nōne: qz est
 fact^{us} est hō: tñ dei verbū p̄mansit.
 & si p̄ dispē sationē in terr^e cū
 hoīb^o quereret: nō tñ phibebat
 miracū p̄petrare: ac remissionē
 tribuere p̄ctoz. nō enī d̄nitas
 dimiuit aliqd de p̄p̄eritib^o d̄nitatē.
 nec d̄nitas ipediuit dei verbū
 in cōmutabilitē: & veracit in
 terr^e s̄m carnē fieri filiū hoīs. **T**HEO.
Dicit aut: Tolle grabatū tuū.
 ad maiorē miraculū certitudinē:
 oīdens qz nō est s̄z fantāsiā: simulg
 vt oīderet qz nō solū curauit: sed
 & fortitudinē dedit. sic aīas nō
 solū a p̄ctō auertit: s̄z eis virtutē
 tribuit ad opandū m̄dātā. **B**EDA:
Sit igit^{ur} carnale signūz vt p̄bet
 sp̄ritale: q̄z eūsdē virtutis sit &
 copoz & aīe vitia dimittere. vñ
 sequit^{ur}. **E**t statī ille surrexit: &
 sublato grabato abūt corā oīb^o. **C**HRYS.
Pri^{us} aut

Uel sanus q̄ lāguerat: domū reponat grabatū: cū aīa remissioe accepta peccatoꝝ: cū ipso suo corpore ad iternā sui custodiā se refert. THEO. P̄porter etiā grabatū. i. corp̄ tollere ad op̄atoꝝ boni. tūc. n. ad cōtēplatoꝝ p̄tingere valebim⁹: ita vt q̄ in nobis sūt cogitatioes dicāt. qm̄ nūq̄ sic vidim⁹. i. nūq̄ sic itelle xim⁹ sic nūc paralytū curati. q̄ eīz a peccatis mūdāt⁹ est mūdus videt.

Et egressus est rursus ad mare oīs q̄ turba ueniebat ad euz: et docebat eos. Et cū p̄teriret uidit leui alpheī sedentē ad teloneū: et ait illi: sequere me. Et surgēs secut⁹ est euz. Et factū est cū accūberet i domo illi: multi publicani et peccatoꝝ sūt discumbebāt cū iesu et discipul⁹ ei⁹. Erāt. n. multi q̄ seq̄bant euz. et scribe et pharisei uidētes qz māducaret cum publicanis et peccatoꝝ: dixērūt discipul⁹ ei⁹: Quare euz publicanis et peccatoꝝ māducatur et bibit magis uester? **R**esp̄c̄ audito iesus ait illis: Nō necesse hnt sani medico s̄ q̄ male hnt. Non enīz ueni uocare iustos: sed peccatoꝝ.

BEDA: Postq̄ oīs in capharnaū docuit: egressus est ad mare: vt nō solū ciuile vitā hoīum instrueret: vtz etiā hitatoꝝ maris euāgelii regni p̄dicaret: eosq̄ fluctuāgos rez labentiū mor⁹ otēnere: ac fidei firmitate supare doceret. **C**l̄i d̄r: Et egress⁹ rursus ad mare: oīs q̄ turba ueniebat ad euz: et docebat eos. **T**HEO. Uel post miarculū ad mare egredī: q̄i solitarie volēs eē. s̄ turba p̄curit itez vt addiscas qz quantū fugis gloriā tantū ipsa te p̄seq̄t. Et siq̄des tu ipsā p̄seq̄ris: ipsa te fugiet. **I**nde aut trāsīens dñs vocauit **M**attheū. vñ seq̄t. Et cū p̄teriret: uidit leui alpheī sedentē ad teloneū. **C**HRY. Idē aut ē publican⁹ a trib⁹ euāgelistis noiat⁹. **M**atthe⁹ a mattheo: **L**euī aut simpliciē a **L**uca: **L**euī autē alpheī a **M**arco: fili⁹. n. erat alpheī. **B**inomios aut sm̄ scripturā et alios est videre: sic socer **M**oyſi q̄iq̄ iero: q̄iq̄ raguel vocat. **B**EDA: Sic et idē est **L**euī q̄ et **M**atthe⁹. **S**z **L**ucas **M**arcusq̄ p̄p̄t verecundiā et honore euāgeliste nomē ponere nolunt vulgati. **I**pse autē **M**atthe⁹ iux̄ illud qd̄ scriptū est: **I**ust⁹ ac cusator est sui: mattheū se et publicanū noiat: vt oīs dat legētib⁹ nullū debere uersū de salute diffidere cū ipse de publicano in aplm̄ sit repete mutar⁹. **A**d teloneū aut. i. ad curā disp̄sationēq̄ vectigaliuz sedentē dicit. telos. n. grece latine vectigal noiat. **T**HEO. **S**edebat. n. i teloneo vt consuetudis est: aut aliquos ipetēs: aut vba vendēs: aut aliqd̄ huiusmōi faciens: q̄b⁹ in suis māsonib⁹ telonarū vtunf: q̄ de hoc statu sic subleuat⁹ est: vt reliquēs oīa christū sequeret. vñ seq̄t. **E**t ait illi: **S**eq̄re me. et sur. se. est eū.

BEDA: **S**eq̄ aut imitari est: idēq̄ vt pauperē christū nō tam gressū q̄ affectu imitari posset reliq̄t p̄pria q̄ raze solebat aliena. **N**ō soluz aut lucra reliq̄t vectigaliuz: s̄ et piculuz otēpfit qd̄ euenire poterat a p̄ncipib⁹ seculi: qz vectigaliū rōēs ip̄fectas atq̄ incōpositas reliq̄t. **I**pse. n. oīs q̄ hūc exteri⁹ hūana allocutioe vt seq̄ret vocauit: int⁹ oīna inspiratioe vt moruocantē seq̄ret accendit. **H**IERO. **S**ic q̄ **L**euī q̄ apposit⁹ interpretat⁹ a teloneo negociōꝝ seclariū solū seq̄t verbū qd̄ dicit: **Q**ui nō renūciauerit oīb⁹ q̄ possidet nō pōt me⁹ eē discipul⁹. **T**HEO. **Q**ui aut p̄us alios ipetebat sic fact⁹ est beniuol⁹ vt ad comeliōnē plurimos uocaret. vñ seq̄t. **E**t scim̄ est cū accūcūbebāt cū **I**esu et discipul⁹ ei⁹. **B**EDA: **P**ublicani aut appellanf̄ hi q̄ vectigalia publica cogūt: sive q̄ ductores sūt vectigaliū fisci vel rez publican⁹: nec nō et hi q̄ seculi h⁹ lucra p̄ negocia seclariū eodē vocablō cēsent. **Q**ui viderāt publicanū a peris ad meliora uersū locū inuēisse p̄nie: et ob id ēt nō deip̄t salutē: neq̄ vō in p̄stinis vitis p̄manētēs uenit ad **I**esū vt pharisei et scribe murmurāt: sed p̄niaz agentes vt seq̄ret euāgeliste sm̄o designat dicit: **E**rat. n. multi q̄ seq̄bant eū. **I**bat. n. oīs ad omnia p̄toꝝ: vt occasione hēret docēdi: et spiritales imitand⁹: sive p̄bet cibos: qd̄ in mysterioꝝ figuris p̄gruit. q̄ n. eo micilio christū recepit iterno: marimis uolētatib⁹ exuberantiū pascit voluptatiū. **I**taq̄ oīs libere igrē dīf: et in ei⁹ q̄ crediderit recūbit affcū. et h̄ est bonoꝝ op̄ez spiritale cōmuniū quo diues p̄p̄s eger: et paup̄ epulat. **T**HEO. **P**harisei aut **B** arguit q̄i puros se faciētes. vñ seq̄t. **E**t scri. et phari. vt. qz. mā. cū. pu. et pec. di. oīs. ei⁹. q̄re cū pu. et pec. mā. et bi. mā. vt. **B**E. **S**i p̄ matthei elcōnez et uocatoꝝ publicanoꝝ: fides exp̄mīe gentiū q̄ p̄ mūdi lucr⁹ inhiabāt: p̄fecto sūt p̄ciliū scribar⁹ et phariseoꝝ iudeoꝝ: inidiā inuuar q̄ d̄ gentiū salute torquet. **S**eq̄t. **D**oc au. **J**e. ait illi: **N**ō necesse hnt sa. me. s̄ q̄ ma. hnt. **S**ingillat scribas et phariseos q̄ iustos se putātes pctōꝝ hostia uolētiabāt. **S**eipm̄ medicū dīc q̄ miro medicādi genere uoluerat⁹ est: p̄p̄t iniquitates n̄as: et ei⁹ liuore sanati sum⁹. **S**anos aut et iustos appellat eos q̄ suā iusticiā nolētes statuerē: iusticie dei sūt subiecti. **P**oro male bites et peccatoꝝ uocat eos q̄ sue fragilitat⁹ oīa de uicti: nec p̄ legen se iustificari posse uidētes: **L**ibitū grē penitēdo colla submitūt. vñ subdit: **N**ō. n. ueni uo. ius. s̄ pctōꝝ. **N**ō quidē vt maneat pctōꝝ: s̄ vt ad penitentiā cōuertantur.

Et erāt discipuli iohānis et phariseoꝝ ieiunātes: et ueniūt et dicūt illi: **Q**uare discipuli iohānis et phariseoꝝ ieiunāt: tui autē discipuli nō ieiunāt? **E**t ait illis **I**esus: **N**ūqd̄ possūt filij nuptiar⁹ q̄z diu sponsus euz illis est ieiunare? **Q**uāto tpe hnt cū sponsū nō p̄nt ieiunare. **T**emēt aut dies cum auferetur ab eis sponsus: et tunc ieiunabūt in illis dieb⁹.

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible due to fading and bleed-through.]

Nemo assumentū pāni rudis assu- it uestimētū ueteri. Alioqn aufert supplemētū nouū a ueteri: et maior scissura fit. Et nemo mittit uinum nouū in utres ueteres: alioqn disrūpet uinū utres: et uinū effundet: et utres peribūt. Sed uinū nouū in utres nouos mitti debet.

GLO. Sicut supi apud discipulos magi arguebat de glorio peccatorū i iuuuīs: ita nūc ecouerso apud mgnm discipulū inculsant de ieiuniorū omīssione sic iter eos mā discidiū oriret. vii dī. Et erant disci. Jo. et phari. ieiū. THEO. Johis. n. discipulū in ipseō positi in iusticiā iudaicā pmanebāt.

AVGV. de cō. euā. Pōt autē putari iō addidisse phariseos: qd fil' cū discipul' Johis hoc qd seqt' dno dixerit. cū Matthe' hoc discipulos Johis tū dicit se phibeat. s. vba q sequit' magis idicant alios hoc dicit de aliis. Seqt' enī: Et ueniūt et dicit illi: Quare disci. Jo. et phari. ieiū. tui aut disci. non ieiū. Dec enī uerba indicāt uinū q aderāt uenisse ad Jēsu et hoc idē discipul' dicit: ita ut qd ait: Ueniūt. nō de ipis dixerit de qb' inposuerat. Et erāt disci. Jo. et phari. ieiū. s. cū isti eēt ieiunātes ueniūt illi quos hoc mouit. vii g' Matthe' dicit. Et accesserūt ad eum discipulū Johis dicētēs. nisi qz et apli aderāt: et oēs certam et qsq' poterat hoc obiecerūt.

CHRY. Discipulū g' Johis et phariseorū Chriſtū zelotipe se brites: ipm interrogāt utz sol' euz discipul' suis absq' abstinentiā et labore pugnas supet passionū. BE/ DA. S. Johes et uinū et sicerā nō bibit: qz illi abstinentiā meriti auger: cui potētia nulla ierat nāe. Po min' aut cui nāliter suppetebat delicta donare. cur eos declinaret: quos abstinentib' poterat reddere pu riores. s. ieiunauit et Abist' ne pceptū declinaret.

Māducauit cū peccatorib' ut grās cerneret: agno/ sceret pātes. Seqt'. Et ait illis Jēsus: nūqd pos. filij nup. gadiū ē cū ill' spōs' ieiunare? AVGV. Mar e' filios nuptiarū appellat: Matthe' aut filios spō si. filios. n. nuptiarū non tū spōsi: s. etiā spōse itelli/ gīm. CHRYSO. Sponsū g' seipz uocat tanq' ec clesiā cōpōsatur'. Est. n. dēspōsatio datio arre. i. grē spūsci: p quā credidit orbis terre. THEO. Spon sū etiā seipm uocat: nō solū tanq' uirgiales aīas dē sponantē: s. qz tps pmi aduent' ei' non est doloris neq' tristicie bis q credūt in eū: neq' labores otinēs s. requiē. Est. n. absq' opatōe legali dāns reqz p ha/ ptimū: p quē facile sine labore salutē oīeqm. S. i/ lū aut nuptiarū sine spōsi sē apli: qz ipi dei grā digni sūt facti oī bono celesti: ac oī delectatōe picipes.

CHRY. Quēstionē aut suā oīs angustie dīc eē alienā: cū subdit. Quāto tpe hnt se. spō. nō pnt ieiū. Ille tristat q pns bonū nō h: q' vō in pnti accipit: gaudet et nō tristat. Ut aut elationē illoz destruet: ret et onideret q' nō ad lasciuiā. ppos discipulos cō suabat: subūgit. Ueniūt aut dies cū aufere ab eis spōsus: et tūc ieiunabūt i illis dieb'. q. d. Tps exit in quo suā uirilitatē demōstrent. qñ. n. subtrahet ab eis

is sponsus ieiunabūt: ei' affectates aduentū: ut spūs illi iugāt p corporales angustias emūdatos. ondit etiā q nulla necitas est ut sui discipulū ieiunēt sic: illi q spōsus hūane nāe q vbiq' pscidet vbi dei: et qui tribuit semē vite secū hēbant pntes. Filij etiā spōsi qz ifantes sūt nō pnt p totū cōsumari pti et spōso: q eoz ifantiā cōsiderās dignat' eos nō tūc ieiunare: re cedēte aut spōso ppf desiderū ieiunabūt. sed cū pfe cti fuerit: et spōso iugent' i nuptiis: regalē sp come dent cenā. THEO. Intelligendū est aut et sic qm oīs hō qui bñ opat' est spōsi fili': et spōsus secū h: s. Chriſtū: et nō ieiunat. i. opa penitētie nō ondit: qz nō peccat. qñ vō aufere spōsus hoīe in pctn labēte: tē ieiunat et penitet: ut curet delictū. BEDA: Dysti/ co aut sensu pōt sic exponi: q' discipulū Johis et pha risei ieiunāt: qz oīs q de opib' legis sine fide gloriat' et q traditōes seqt' hoīm: et pconiū Chriſti aure cor/ poris nō fide cordis pcepit: spūscilib' abstinentes bōis ieiunio corde tabescit. q' vō Chriſti mēbris fideli' ieo: porat amore nō pōt ieiunare: qz carne ipi' epulat' et sanguie. Seqt'. Nemo assumentū pāni rudis. i. noui.

CHRY. q. d. qz hi noui pdicatores testi existūt. le gib' eas fūire veterib' possibile nō est. vō aut qgrue veteres sequētes cōuetudies mosaica ieiunia obſua tis. Isti vō nouas ac mirabiles obſuatōes tradituri hoīb' veteres obſuare nō est necē: s. eē mētib' virtu oīs. aliquo vō tpe ieiunū cū ceter' virtutib' obſua būt. S. hoc ieiunū differt a ieiunio legi: qz illō erat ex necitate: s. ex uolūtate ppf femore ipis c' nō dūz sūt capaces. vii seqt'. Et nemo mit. vi. nō. BEDA: Discipulos. n. veterib' opat' vtrib': quos uino nouo. i. spūscilib' pcept' facili' disrūpi qz posse cōtineri dīc. Erunt aut vres noui euz post ascensū dñi desiderio cōsolatōis ei' inouabūt: et tūc nouū uinū nouis vtri b' adueniet: hoc est spūsci seruo: spūscialū corda re plebit. Doctozī ēt cauendū est ne aīe i uerustate ma licie pdurātī: nouoz mysterioz secreta cōmittat.

THEO. vel alr. Discipulū veterib' uestimēt' assimu lati sūt ppf eoz mētis ifirmitatē: qd' nō erat qgruū iponere statutū graue ieiunū. BEDA: Dō est ali/ qua partiā doctrine q ad noue vite tēperantiā p/ tiner q generale docet ieiunū ab oī leticia tpalium delectationū: qz si hoc fiat: et doctrina scindit: et nō uenit uerustati. Uestimētō aut nouo bona opa q foris agūt iusinuāt. uino aut nouo seruo: fidei spei et charitatis q int' refozmamur expmī.

Et scñ est itez cū dñs sabbatis ambularet p sata: et discipulū ei' cepe rūt pgredi et uellere spicas. Phari sei aut dicebāt ei: Ecce qd faciūt di scipulū tui sabbatis qd nō licet. Et ait illis: Nūquā legistis qd fecerit dauid qñ necessitatē habuit: et esuri it ipse et q cū eo erāt: quō itrouit in domuz dei sub abiathar principe sa cerdotuz: et panes ppositiōis mā ducauit: quos nō licebat māducare

Marcus

... BEDA: ... HIERO: ... THEO: ... AVGV: ... CHRY: ... BE/ DA: ...

nisi solis sacerdotib⁹: ⁊ dedit eis ⁊ q
cū eo erāt. Et dicebat eis: Sabba
tū ppter hoīem scī est: ⁊ non hō p
pter sabbatū. Itaqz dñs est filius
hominis etiam sabbati.

CHRY. Liberati a figura ⁊ veritate vñti Chisti
discipuli: figurale sabbati festū nō suāt. vñ dī. Et fa
ctū est itez cū sab. am. p. sa. ⁊ dīsci. ei⁹ ce. pgre. ⁊ vel.
spicas. BEDA: Legim⁹ ⁊ sequētib⁹ qd erāt q redi
bāt ⁊ multū: ⁊ nec manducādi qdes spaciū hēbant:
⁊ iō quasi hoīes esuriēbāt. CHRY. Esuriētes autē
esca simplicē comedebāt: nō ad voluptatē: s; ppter
nāe necessitatē. Pharisei autē figure ⁊ vmbre fūien
tes discipulos accusabāt tanq̄ iuste agētes. vñ seq̄
tur: Pharisei etiā dicebāt ei: ecce qd fa. dī. t. sab. qd
nō licet. AVGV. de opib⁹ monachoz: Poplo siq̄
dē Jrl p legē scriptā pceptū est: vt i agris suis furē
null⁹ teneret: nisi q̄ secū aliqd veller auferre. nam q̄
nihil aliud attigisset q̄ id qd comedisset: liber ipu
nitūqz abire sineret. vñ etiā spicas vellētib⁹ discipul
dñi: de sabbato poti⁹ q̄ de furto iudei calūniati sūt.

CHRY. Dñs autē dauid i mediū introducit: cui ali
qn̄ trigit nō fm legē comedere: cū sacerdotale teti
git cibū: vt illi exēplo accusationē discipuloz soluat
Seq̄t enī: Et ait illis: nūqz legistis qd fe. da. THE
OPHI. Fugies. n. Dauid a facie Saul: ad p̄cipēs
sacerdotū deuenit: ⁊ panes ppōnis comedit: ⁊ gla
diū abstulit. Solie. q̄ dño erant oblata. Querūt vero
aliq̄: q̄lit nūc euāgelista Abiathar p̄ncipē sacerdo
tū noīauit: cū liber regū hūc noīet abimelech. BE
DA: Hoc autē nihil h; dissonātie. ambo etenī fuerūt
illīc. cū veniēs Dauid panes petiit: ⁊ accepit abime
lech videlz p̄nceps sacerdotū: ⁊ Abiathar fili⁹ eius.
occisō at abimelech a saule fugit abiathar ad dauid
⁊ comes fact⁹ toti⁹ exilij ei⁹: postea eo regnāte: sūmi
sacerdotij ⁊ ipse gradū accepit: multoqz maioris ex
cellētie fili⁹ q̄ p̄ effect⁹ est. iō dign⁹ fuit cui memo
riaz dñs etiā viuēte p̄re q̄si sūmi sacerdotis faceret.
Seq̄it: Et dicebat eis: Sabbatū p̄ hoīes scī est:
⁊ non hō ppter sabbatū. Maior. n. est cura sanita
ti ⁊ vite hoīs q̄ custodia sabbati adhibēda. Sic igit
mandatū est sabbatū custodiri: vt tñ si necessitas ef
fer: nō eēt q̄ sabbatū violasset. iō sabbato circūci
di n̄ ē. p̄hibiti: qz necē erat fieri. ⁊ machabei necessi
tate istate sabbato pugnabāt. vñ discipul esuriētib⁹
qd licitū nō erat i lege necitate famis scī est licitū
sic hodie siqz eger ieiuniū corrupit: nulla rōe re⁹ te
net. Seq̄it: Itaqz dñs est fili⁹ hoīs etiā sabbati. q̄
fi. d. Dauid rex sacerdotali cibo past⁹ excusabilis est:
q̄to magis fili⁹ hoīs ver⁹ rex ⁊ sacerdos ⁊ dñs sabb
bati: cui⁹ sabbato spicaz nora n̄ tenet. CHRY.
Dñm quidē sabbati ⁊ filiū hoīs seipm̄ pp̄ue vocat:
qm̄quidē dei exis fili⁹: filius hoīs pp̄ hoīs digna
t⁹ est dici. Legis autē latoz ⁊ dño lex nō dñat. pl⁹ eis
licet regi q̄ legib⁹ statuat. Infirmis quidē dat lex:
nō p̄fectis ⁊ opantib⁹ supra legē. BEDA: Dyfifi
ce autē discipul p̄ sata trāsēūt: cū doctores scī quos i
fide instituerūt cura pie sollicitudis inspiciūt: quos
esurire nihil meli⁹ q̄ salutē intelligim⁹ hoīz. velle

re autē spicas ē hoīs a trena itentōe eruere. Scire
autē māib⁹ exēplis tūtu a canis occupatōe q̄ a q̄
busdā follicul puritatē mēt̄ extuere. Bana māduca
re ē emundatū quēqz a sordib⁹ vitioz: p̄ ora p̄dicati
tz eccle mēbris icō: porari. ⁊ bñ h̄ discipuli p̄grede
tes an̄ faciē dñi fecisse mēozan: qz doctoz necē fi
mo p̄cedat: ⁊ sic cor auditoris subseq̄es gra sup̄e
visitatōis illustret. Bñ sabbatis: qz ⁊ ipsi doctozes i
p̄dicādo p̄ spe future q̄eris laborāt. ⁊ auditores suos
mouēt p̄ etna requie iudare laborib⁹. THEO. vñ
qz cū hnt in passiōib⁹ requiē: tūc aliis ad virtutē du
ctozes sūt euellētes frenā. BEDA: Itē p̄ sata am
bulāt cū dño q̄ eloq̄a sac̄ meditari delectat. c̄stariū
cū i eis panē vite iuenire desiderāt: ⁊ B i sabbatū cū
sopita mēte a turbulētis cogitatōib⁹ vacare gaudeat.
Uellūt spicas: ⁊ stritas purgāt donec ad escā p̄uo
niāt: cū testimonia scripturaz ad q̄ legētes p̄ueniūt
meditādo assumūt: ⁊ tādū discutiūt donec i ei⁹ me
dullā dīcōnis iueniūt. vñ hec mentiū reflectō stul
tis displicet: s; a dño approbat. III.

Et introiit itez in synago
gā: ⁊ erat ibi hō hñs manu
aridā. Et obfuaabāt cum si
sabbatis curaret ut accusaret illuz.
Et ait hōi hñti manu aridā: Sur
ge in mediū. Et dicit eis: Licet sab
batis bñ facere an male: aiam saluā
facere an pdere? At illi tacebāt. et
circūspiciēs eos cū ira: tristat⁹ sup
cecitate cordis eoz ⁊ dicit hominū:
Extende manum tuam. Et exten
dit: ⁊ restituta est manus illi.

THEOPHI. Postqz dñs iudeos q̄ discipulof ac
cusauerāt qz spicas sabbato euellēbat exēplo dauid
ofudit: nūc ampli⁹ ipsos ad veritatē reducens mira
culū in sabbato opaf: ostēdens qz si operari sabbato
miracula i salutē hoīz piū est: nō est malū in sab
bato necessaria corporis opari. dicit g. Et introiit
rū in syna. ⁊ erat ibi hō hñs ma. ar. ⁊ obf. euz si sab.
cu. vt accu. eū. BEDA: Quia. n. destructionē sabb
bati quā in discipul arguebāt. pbabili excusauit
exēplo: nē ipz obfuaō calūniari volūt: vt si sabbato
curet trāsgressiōis: si nō curet crudelitatē aut ibidē
litatis arguat. Seq̄t: Et ait ho. ba. ma. ar. surge i me
diū. CHRY. Statuit qdes illū in medio vt trās
aspectu: ac viso eo cōpatianf ⁊ maliciāz deponat.
BEDA: Et p̄ueniēs calūniā iudeoz: quā ei para
uerāt: arguit eos: qz legis p̄cepta prana retinēre no
labāt. Un̄ seq̄t Et dicit eis: licet sabbato bñ facere
an male: Hoc autē qrit: qz estimabāt in sabbato etiā
a bonis opib⁹ feriandū: cū lex a mal̄ abstinere iudoi
at dicēs: Omne op⁹ suile nō facietis i eo. i. peccatū
qz q̄ facit peccatū su⁹ est peccati. Idē autē est qd p̄
miserat: bñ facere an male. ⁊ qd postea subdit: Aiaz
saluā facere an pdere. hoc ē hoīz curare an nō non
qz de⁹ sūme bon⁹ auctoz: p̄ditōis nobis eē possit: sed
qz ei⁹ non saluare scripture cōsuetudinē pdere dicit.

ad q̄s venire p̄ fidē relicta ob p̄fidia iudea dignat̄
 est. Recte. n. diuersi errorū anfractib⁹ iactate natōes
 instabilitati pelagi p̄parant. Multa aut̄ turba a di-
 uers⁹ puincis secuta est cū: q̄ p̄dicatib⁹ apl̄is mltas
 natōes ad se veniētes benigne suscepit. Nauicula
 v̄o dño i mari desuēs eccl̄a ē de gētib⁹ gregata. p̄
 pter turbā aut̄ ne se cōprimat nauiculā ascendit: q̄
 turbidas carnaliū mētes fugiēs ad eos q̄ gl̄iaz secl̄i
 spernūt venire ⁊ mātionē facere gaudet. Distat aut̄
 int̄ cōprimere dñm ⁊ tāgere. cōprimūt. n. eū carna-
 lib⁹ cogitatiōib⁹ aut fact⁹ pacē turbant in q̄ veritas
 manet. tāgit v̄o q̄ p̄fidē ⁊ dilectionē eū suscepit cor
 de. vñ q̄ euz tetigerūt saluati eē p̄hibent. THEO.
 Moralr aut̄ herodian. i. carnales ch̄istū inficere
 volūt: Perodes. n. pellice⁹ in p̄teraf. Qui v̄o de p̄ria
 sua egrediūt. i. a carnali bitudine hi sequūt. Ch̄istū
 ⁊ eoz plage curant. i. peccata q̄ sciam vulnerāt. Je-
 sus aut̄ in nobis est rō que p̄cipit vt nauicla n̄ra. i.
 corp⁹ ei desuiat: ne rōnez turbatiōes opprimant rez.
Et ascendens in montē uocauit
ad se quos uoluit ip̄e. ⁊ uenerūt ad
eū: ⁊ fecit ut essent. xij. cū illo: ⁊ ut
mitteret eos p̄dicare. ⁊ dedit ill⁹ po-
testatē curādī infirmitates ⁊ eijciē
di demonia. Et imposuit Simoni
nomē Petr⁹: ⁊ Jacobū zebedei: ⁊
Johannē fr̄ez Jacobi: ⁊ iposuit eis
noia boanerges: q̄d est fili⁹ tonitruī
⁊ Andrea ⁊ Philippū ⁊ Bartholo-
meū ⁊ Mattheū ⁊ Thomā ⁊ Jaco-
bū alphei ⁊ Thadeū: simonē chana-
neū ⁊ Judā scarioth q̄ tradidit illū
 BEDA. Postq̄ nequandos sp̄s se p̄dicare p̄hibu-
 it: elegit scōs q̄ ⁊ imundos sp̄s eijcerēt: ⁊ euāgelīū
 p̄dicat. vñ d̄r: Et ascē. in mō. v̄o. ad se quos v̄o. ip̄e.
 THEO. Lucas aut̄ dīc q̄ ascēdit ad orandū. post
 miracloz. n. orōnē orat docēs nos q̄ oꝝ grās age-
 re cū sc̄q̄mur aliqd̄ boni: ⁊ hoc dīne virtuti appo-
 pare. CHR̄Y. Prelatos etiā eccl̄e instruit i orōnī
 b⁹ p̄noctare anīq̄ ordinatiōez faciāt vt eoz offiū nō
 frustret. Cū ḡ in Luca dies fact⁹ eēt uocauit quos
 uoluit. Erāt. n. plures q̄ euz seq̄bant. BEDA. Nō
 enī illoꝝ elcōis ac studiij: s̄ dīnīq̄ erat dignatōis ⁊
 gr̄e: vt in apostolatū uocaret. Mons etiā ille i quo
 apl̄os dñs elegit altitudinē designat iusticie: i qua
 erat instituēdi: ⁊ quā erāt hoib⁹ p̄dicaturi. HIE.
 Uel Ch̄ist⁹ spiritalr mons est ex quo aq̄ uiuē hīūt
 lac in puuloꝝ salute p̄parat: piguedo spiritalr agnos-
 scit: ⁊ q̄quid sūme bonū credit: in mōt̄ ist⁹ est gr̄e
 s̄stitutuz. In montē ḡ uocant̄ excel̄i merit⁹ ⁊ v̄bis:
 vt loc⁹ ḡruat merit⁹ altis. Seq̄t̄: Et ve. ad eū ⁊ se. vt
 eēt. xij. cū illo: ⁊ vt mit. eos p̄dicare. Sp̄z. n. Jacab
 dilexit dñs: vt sint ip̄i sup thronos. xij. iudicātes. xij.
 trib⁹ Isrl̄: q̄ etiā trini ⁊ q̄terni circa tabernacl̄z dñi
 excubāt: ⁊ scā dñi v̄ba humer⁹ opoz portāt. In b. n.
 sacro quondā filij Isrl̄ circa tabernacl̄m castramez

tabanē vt ex oī parte p̄ q̄dy trine trib⁹ manerēt. Ter-
 aut̄ q̄tuoz. xij. faciūt: ⁊ ter q̄terni ad p̄dicandū se mit-
 fi apl̄i: vt p̄ vniuersas q̄drati orbis plagas baptiza-
 rēt gētes in noie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄scl̄i. Seq̄t̄: Et uo-
 dit ill⁹ p̄tēz eu. isrl̄. ⁊ eijci. de. vt. l. p̄missoz celestij
 magnitudie attestaret magnitudo factorū: ⁊ noua
 facerēt q̄ noua p̄dicaret. THEO. Numerat autē
 apl̄oz noia: vt p̄p̄ falsos apl̄os eijciādos sint. petri
 ⁊ veri. ⁊ iō seq̄t̄: Et impo. Simoni no. Petr⁹. AV-
 GVS. de cō. euā. Null⁹ aut̄ putet nūc accepisse Si-
 monē nomē vt Petr⁹ uocaret: ne sit Jūuz Johāni
 q̄ lōge añ dñm esse illi cōmemorat. Tu uocaber⁹. Le-
 phas: q̄d interpretat Petr⁹. Marc⁹ aut̄ recapitulādo
 h̄ cōmemorat. Cū. n. uellet noia. xij. apl̄oz enūera-
 re: ⁊ necē hēret Petr⁹ dicere breuē insinuare uolūt
 q̄ nō hoc antea uocaret: s̄ hoc ei dñs nouū ip̄one-
 rit. BEDA. Ideo aut̄ dñs uoluit eū p̄us alit uoca-
 ri: vt ex ip̄a cōmutatōe nois sacz cōmēdaret. idē
 est ḡ grece siue latine Petr⁹ q̄d syriace Cephas: ⁊ i
 ytraq̄z ligua nomē a petra deriuatū est. nec dubiū
 q̄n illa de q̄ Paul⁹ ait: Petra aut̄ erat Ch̄ist⁹. nam
 sic lux vera erat: ⁊ Ch̄ist⁹ uocauit apl̄is vt lux mi-
 di uocent̄: sic ⁊ Simoni q̄ credebāt i petrā Ch̄ist⁹
 Petre largit⁹ est nomen. HIERO. De obediētia
 aut̄ quā Simō significat ascēdit ad agnitionē quā
 significat Petr⁹. Seq̄t̄: Et Jacobū ⁊. ⁊. Jo. fra. Ja.
 BEDA. Subandit̄: a supiorib⁹ uocauit ad se alē-
 dens in montē. HIERO. Jacobū. i. q̄ sup̄lata
 h̄z tota desideria carnis: ⁊ Jobem q̄ gi a accepit. q̄d
 alij p̄ laborē tenēt. Seq̄t̄: Et ipo. eis noia boanerges.
 CHR̄YSO. Filios q̄dē Zebedei sic noiat p̄p̄ hoc
 q̄ magna ⁊ clara dīnitatis edicta ⁊ ebebāt obi ite
 diffundere. HIERO. Uel p̄ hoc trī supiorē subū
 me oīdīē meritū: q̄ in mōte merent̄ audire tonitru-
 um p̄ris p̄ nubē de filio tonātis: hic est fili⁹ me⁹ di-
 lect⁹: vt ⁊ ip̄i p̄ nubē carnis: ⁊ in ignē vbi q̄n fulgū-
 ra in pluuiā in terris spargerēt: q̄n dñs fulgura in
 pluuiā fecit: vt extinguat mīa q̄d iudiciū est. Seq̄t̄:
 Et Andrea. q̄ uirilit̄ vim fac̄ p̄ditōē: ⁊ vt nūtz moy-
 tis i se semp̄ hēat: ⁊ aīa eius sit semp̄ i manib⁹ iuis.
 BEDA. Andreas. n. grecū nomē est: ⁊ it̄p̄rat uir-
 lis: ab arach q̄d est uir: q̄ uirilit̄ dño adbeat. Seq̄t̄:
 Et Philippū. HIERO. Qui est os lapidis q̄ illū
 minare p̄t ore q̄d corde accipit: cui uedit dñs ap̄ri-
 onē oris illuminātis. Scim⁹ hūc modū locutiōis p̄
 p̄m esse dīnāz scripturaz q̄ hebreā noia ad aliqd̄
 mysteriū significatōis sūe posita. Seq̄t̄: Et Barto-
 lomeū. q̄ est fili⁹ suspēdētis aq̄s: illi. i. q̄ dicit̄: Et mi-
 dabo nubib⁹ meis ne pluāt sup eū imbrē. Nōmē v̄o
 filij dei p̄ pacez ⁊ dilectionē acq̄rit inimici. Dicit̄
 enī pacifici: q̄n filij dei sūt. Et diligite inimicos v̄oz
 vt filij dei sit. Seq̄t̄: Et Mattheū. q̄ est uocat⁹
 vt donat⁹ a dño: vt nō solū remissiōez pctōꝝ adp̄uat
 s̄ numero ascribat apl̄oz. Et Thomā. q̄ est abysus.
 mltā. n. p̄funda sciētēs dei numie p̄ferit. Seq̄t̄: Et
 Jacobū Alphei. i. docti v̄l milesimi: cui⁹ ⁊ latere ca-
 dent mille. h̄ alter Jacob⁹ est: cui colluctatio nō est
 aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed aduersus spirituales
 neq̄tias. Sequit̄: Et Thadeū. is est cocul⁹. i. cocū
 cultor: q̄ s̄uat cor suū oī cuiusodia. BEDA. Tho-
 deus aut̄ ip̄e est que Lucas in euāgelio ⁊ i acitib⁹
 apl̄oz iudā iacobi noiat. erat. n. frat̄ iacobi fr̄is dñi

margin notes on the right side of the page, including references to other biblical texts and commentary.

et ipse in epistola sua scripsit. Sequitur: Et Simonem
 chananæum et iudæ scarioth qui tradidit illum. Hoc cum
 additamento posuit distinctionem Simonis Petri et
 iude Jacobi. Simon autem chananæus dicitur ab ebanis
 na vico galilee. Judas autem scarioth a vico in quo
 ortus est aut ex tribu isachar dicitur. HIERO. Quo
 modo iter apostolos computat: ut dicitur quod deus
 non repellit aliquem propter futuram malitiam: sed propter presentem
 sententiam digne facit habere. HIERO. Simo
 ante ponens tristitiam interpretatur. Chananæus autem zelotes di
 citur quia ipsi eos solabunt. Judas autem scarioth
 dicitur quod sel domi comedit. Judas autem scarioth
 est qui non oler peccatum suum pro penitentiam. iudas. n. confit
 teris vel gloriosus interpretatur: scarioth autem memoria
 mortis. Sunt autem confessores multi in ecclesia superbi et
 gloriosi: ut simo magister et arrius et ceteri heretici: quo
 rum memoria mortalibus in ecclesia celebratur ut euntes.

Et ueniunt in domum: et conueniunt ite
 rum turba: ita ut non possent neque pa
 ne māducare: et cum audissent sui: ex
 ierunt tenere eum. Dicebant. n. quonia
 in furore uersus es. Et scribe qui ab hie
 rosolymis descenderant dicebant:
 quonia beelzebub habet: et quia in pzi
 pe demoniorum eicit demonia.

BEDA: Electos in more apostolos uis ad domum
 redit quasi eos ad monent: ut post acceptum aposto
 latus gradum ad conscientiam suam redeant. vñ dicitur: Et ueni
 unt in domum et conueniunt iter turba: ita ut non possent
 neque panem. CHRYS. Ingate quidem erat pzi
 pi multitudines: quos impedit a cognitioe elatio: gra
 ta uero populi multitudo uenit ad Jesum. BEDA:
 Quia beata uero frequentia turbe confluentis cui tan
 tum fuit cure ad obtinendam salutem: ut auctori salutem cum
 his dicitur erant: nec uescendi quidem hora libera mane
 res: sed que turba frequentat externa: hinc propter quo
 rum estimatio paruipedit. Sequitur enim: Et cum audi
 sui exire eum. Quia enim altiudine sapientie quam audie
 bant capere non poterant: quasi in alieno eum sensu locutus
 esse credebant. vñ sequitur: Dicebant enim quonia in furo
 re est. THEOPHI. Id est demonium habet et furit:
 et id cum tenere uolebat ut icarceraret tamen demonia
 eius. Et quidem sui hoc uolebat. i. propinquum: forte copar
 triore eius vel fratres eius. Stulta autem fuit ista quia tam
 tum miraculorum diuine sapientie factorum in furiam uer
 ti concipiunt. BEDA: Adultum autem distat iter eos
 quod uerba dei pro metis tarditate non intelligunt: quales fue
 runt de quibus dictum est: et eos quod hoc quod intelligunt de ins
 dustria blasphemant: de quibus subditur: Et scribe qui ab
 hierosolymis descenderunt dicebant quonia beelzebub habet. Que enim negare
 requirunt: sinistra interpretatione puertere laborant:
 quasi non deitatis opera essent: sed immundissimi spiritus. i. beel
 zebub: quod erat acharon. Nam beel quidem ipse est ba
 al: zebub autem musca uocat. Beelzebub ergo. i. uir mu
 scarum interpretatur. obsoletos imolati cruoris et cuius
 spiritus in primo ritu principum demoniorum eorum nomina
 bant cum subditur: Et quia in priore dicitur demonia. HIERO.
 Quid sit autem domus ad quam ueniunt penitentia est

ecclesia. Turbe quae impediunt panem māducari: peccata et
 uicia sunt: quia quod māducatur in digne iudicium sibi mandu
 cat et bibit. BEDA: Scribe et ab hierosolymis de
 scedentes blasphemant. Turba uero ab hierosolymia
 ueniens secuta est dominum: et ab aliis regionibus iudeorum sic
 ue gentium: quia sic erat passionis tempus futurum: ut turba
 illi populi iudeorum cum palmis ac laudibus hierosoly
 miam produceret: gentiles uiderent desolatam: sed scribe
 et pharisei de eius morte tractarent.

Et conuocatis eis: in pabulis dice
 bat illis: Quomodo potest sathanas satha
 nam eijcere? Et si regnum in se diuidat:
 non potest stare regnum illud. Et si domus
 supra semetipsam dispartiat: non potest
 domus illa stare. Et si sathanas con
 surrexerit in semetipsum dispartit est: et
 non poterit stare: sed finire habet. Nemo
 potest uasa fortis in domum ingressus di
 ripes nisi prius fortis alligetur: et tunc do
 mus eius diripiet. Amen dico uobis quoniam
 omnia dimittent filius hominum peccata
 et blasphemie quibus blasphemauerit
 quod aut blasphemauerit in spiritum sanctum
 non habet remissionem in eternum: sed reus erit
 eterni delicti: quoniam dicebat: spi
 ritum imundum habet.

CHRYS. Posita blasphemia scribarum: dominus ostendit in
 possibile fore quod dicebat: sua probatione exemplo con
 firmans. vñ dicitur: Et ego eis in pabulis illis: Quomodo potest sa
 tanas eijcere: quasi diceret: Regnum contra se uestro bello
 diuisum: necesse est desolari. Quod et in domo et in ciui
 tate uidetur. Quo circa et si sathane regnum in seipsum di
 uisum est: ita quod sathanas ab hominibus repellat sathanam.
 desolatio regni demonum appropinquauit. regnum au
 tem eorum est in his quod homines subditos teneant. Si igitur ab
 hominibus pelluntur: hoc non est aliud quam regnum eorum diuisum
 solui. Si autem adhuc in hominibus tenet potestatem manifestum
 est quod regnum maligni adhuc stat: et non est contra seipsum
 diuisum. GLO. Et quia iam ostendit exemplo quod demonum de
 monem non expellit: ostendit quomodo possent expelli: dicens:
 Nemo potest uasa fortis in domum eius intrare: nisi prius
 fortis eorum alligetur: quod uasa eius. i. demoniacos ab eo diripiet: Sic et ego qui diripio uasa
 eius. i. libero homines a demoniaca passione: prius al
 ligo demones et suppono eos et inuincio eorum sum. Quomodo
 ergo dicitis quod beelzebub habeo et demonum ami
 cus exis demonia eicio. BEDA: Alligauit etiam
 dominus fortis. i. diabolum: hoc est electorum seductione compe
 scuit: et ingressus in domum. i. in mundum: domus eius et uasa
 in homines diripuit: quia creptos a diaboli laqueis ecc
 lesie sue adunauit. Vel domum eius diripuit: quia omnes
 mundi pres quibus olim hostis dominabatur antiquus: a
 postolis eorumque successibus distribuit: ut populos ad

mare sup terrā erat: ⁊ docebat eos
 i pabolis multa: ⁊ dicebat illis i do
 ctria sua: **Audite:** Ecce exiit semi
 nās ad seminādū. **Et** dū seminat a
 lind cecidit circa uia: ⁊ uenerūt uo
 lucrei celi ⁊ comederūt illud. **Alio**
 uero cecidit sup petrosa ubi n̄ hūit
 terrā multā: ⁊ stati exortū ē: qm̄ n̄
 hēbat altitudinē terre: ⁊ qñ exort^o
 ē sol exstauit: ⁊ eo q nō hēbat ra
 dice exaruit. **Et aliō cecidit i spias:**
 ⁊ ascēderūt spie ⁊ suffocauerūt illō
 ⁊ fructū nō dedit. **Et aliud cecidit**
 i terrā bonā: ⁊ dabat fructū ascēdē
 tē ⁊ crescentē: ⁊ afferebat unū trice
 simū: ⁊ unū sexagesimū: ⁊ unū cen
 tesimū. **Et dicebat:** Qui hz aures
 audiēdi audiat. **Et cū esset singula**
 ris: interrogauerunt eū hī q cum eo
 erāt duodeci pabolam. **Et dicebat**
 eis: **Globis datū ē nosse mysteriū re**
 gni dei: illis autē q foris sūt i pabol'
 oia sūt: ut uideātes uideāt ⁊ non ui
 deāt: ⁊ audiētes audiāt ⁊ nō intelli
 gāt: ne qñ cōuertant ⁊ dimittāt eis
 pctā. **Et ait illis:** Nescitis pabolaz
 hāc: **Et** quō omēs pabolaz cogno
 scētis: **Qui semiat:** uerbu; semiat.
Ipsi autē sūt q circa uia ubi semiatu;
 uerbu; ⁊ cū audierit cōfestim uenit
 sathanas ⁊ aufert uerbu; qd semina
 tū ē i cordib^o eoz. **Et hī sūt similiē**
 q sup petrosa seminant: q cū audie
 rit uerbu;: stati cū gaudio accipiunt
 illud ⁊ nō hnt radicē i se: sed tēpora
 les sunt: deide orta tribulatiōe ⁊ p
 secutiōe ppter uerbu; cōfestim scā
 dalizant. **Et alij sunt q i spinis semi**
 nant. **Ipsi sunt q** uerbu; audiunt ⁊
 erumne seculi ⁊ deceptio diuitiaz
 ⁊ circa reliq̄ cōcupie itroeuēs suffo
 cāt uerbu; ⁊ sine fructu efficiūt. **Et**
 hī sūt q sup terrā bonā semiatū sunt

q audiūt uerbu; ⁊ suscipiūt ⁊ fructi
 ficāt: unuz tricesimuz: ⁊ unuz sexa
 gesimum: ⁊ unū cētesimum.

THEO. Licet matrē dñs supius negligere uide
 ret: tñ reueret eā. Prop̄ eā nāq; egredif circa ma
 re. vñ of: **Et iterū cepit iesus docere ad mare.** **BEDA:**
 Si. n. euāgelii. **Mathei** ispicim^o p̄ hāc doctri
 nā dñi ad mare eadē die qua supiore i domo cele
 bratū ē smonē. termiato. n. p̄io smone continuo
 subiūxit matthe^o dicēs: In illo die exiēs d̄ domo se
 debat ad mare. **HIERO.** Cepit autē docerē ad ma
 re ut loc^o docedi idiceret auditores amarus fuisse ⁊
 istabiles. **BEDA:** Relicta etiā domo cepit docerē
 re ad mare: q; relicta synagoga ad colligēdā p apo
 stolos ppli gētilis multitudinē uenit. vñ **Sequit:**
Et cōgre. ē ad eū turba mul. ita ut i nauē ascēdēs se
 deret i mari. **CHRY.** Quod nō sine cā factū o; in
 telligi: s; ut post se neminē dimitteret: s; oēs audito
 res an̄ facies h̄ret. **BEDA:** P̄figurabat autē bec
 nauis ecclesiā i medio nationū edificādā: i q̄ domi
 nus dilectā sibi cōsecrat māsonē. **Sequit:** **Et dice**
 bat illis i para. mul. **HIERO.** Parabola ē rerū
 natura discrepātū sub aliq̄ similitudinē facta com
 patio. **Exco. n.** uocabulo of similitudo qñ illud qd
 itelligi uolum^o: p̄ comptiōēs aliq̄s idicam^o. **Sic. n.**
 ferreū quēpiā dicim^o: qñ durū ac fortē desideram^o
 itelligi: cu; uelocē uētis aut auid^o cōparam^o. **Loq;**
 tur autē turbis i parabol: mox puidētie sue: ut q̄
 celestia cape nō poterāt: p̄ similitudinē terrenā au
 dita percipe potuissēt. **CHRY.** Erigit. n. p̄ para
 bolā audiētū mentē ut manifestiore smonē face
 ret res uisui oīdēs. **THEO.** Et ut attētiōes face
 ret auditores primā parabolā pponit de semie qd
 ē uerbu; dei. vñ sequit: **Et dicebat illi** i doctria sua n̄
 moyse: nō p̄betari: q; suū p̄dicat euāgelii. **Exiit se**
 minās ad seminādū. **Seminās autem christus ē.**
CHRY. Nō autē loco eriuūt q̄ p̄ns extitit oib^o ⁊ i
 pier: s; bitu ⁊ dispēlatiōe q̄ nobis fact^o ē p̄p̄quior
 p̄ carnis amictū. **Quia. n.** nō ualebam^o ire ad eū pec
 catis ipediētib^o iter nostrum: ip̄e exiit ad nos. **Exiit**
 autē p̄dicās pietatis semiare smonē quē copiose lo
 quebat. **Nō autē iculcat smonē eūdē i eo qd dicit:**
Exiit seminās ad seminādū. exiit enī aliqñ seminās:
 aut ut faciat nouale: aut herbas malas euellat: aut
 aliqd aliud opet. **Iste autē exiit ad seminādū.** **BEDA:**
Uel exiit ad seminādū cū p^o uocatā ad fidem
 sua partē synagoge electā ad uocationē quoq; gēs
 tiū grē sue dona diffudit. **CHRY.** Sicut autē ses
 minās nō discernit terrā subiectā: s; simpliciē ⁊ abs
 q; discretiōe semē mittit: sic ⁊ ip̄e oēs alloquit. **Et**
 ad h̄ significādū subdit: **Et dū semiat aliud cecidit**
 circa uia. **THEOPHI.** Uide q; nō dixit q; pier
 eit illud i uia: s; q; cecidit. q̄ enī semiat quātū i se est
 i terrā bonā picit: s; illa si sit mala corūpit uerbu;.
Uia autē christ^o ē. ifideles autē sūt circa uiam. i extra
 christū. **BEDA:** Uel uia ē mēs sedulo malariū co
 gitatiōnū motu trita: ne uerbi semē i ea germiare
 sufficiat. **Et iō quicqd boni semis uicinia tal^o uie cō**
 tigerit perit: ⁊ a demonib^o rapit. vñ sequit: **Et uer**
 ne. uolu. ce. ⁊ cōme. illud. **Recte autē demonēs uo**

lucres celi dicunt: siue qz celestis spiritalisqz sūt nature: siue qz i aere habitāt. Uel qz sūt circa viā sūt negligētes & desides. Sequit̄: Aliud vō cecidit supra petrosa. Petra dicit duriciā pterue mētis: terrā leuitatē aīe obediētis: solem feruorē psecutiōis seuētis. Altitudo ergo terre que semē dei debuerat accipere pbitas ē ai dīsciplinis celestib⁹ exercitati: atqz ad obediēdū diuinis eloq̄is regularib⁹ iūstituti. Petrosa aut̄ loca q̄ vīm radiciū suscipiēde nō habēt illa sūt p̄cordia que dulcedie tñ auditi s̄monis ac pmissis celestib⁹ ad horā delectant̄ s̄ i tpe tētatiōis recedūt: qz pax ē i eis salutaris desiderij qd̄ semē vite cōcipiat. **THEOPHI.** Uel petrosi sūt q̄ modicū adherētes petre. i. christo inq̄tūm ad tēpus verbū recipiūt: postmodū abiiciūt recedētes. Sequit̄: Et aliud cecidit iter spinas. p̄ qd̄ significat̄ anime multa curātes: Spine enī cure sūt. **CHRY.** Uteri vō ponit terrā bonā dicens: Et aliud cecidit i terrā bonā. Scdm̄ enī cōditionē terre ē differētia fructuū. Multa ē aut̄ dilectio seminātis ad homines qm̄ & p̄mos cōmēdat: & fecūdos nō reuicit: & tertijs tribuit locū. **THEOPHI.** Vide etiā quomō mali sūt plurimi: & pauci q̄ saluant̄: quarta enī ps̄ semī iuenit̄ saluata. **CHRY.** Nō tñ maior ps̄ seminis occasiōe amittit̄ seminātis: s̄ terre recipiētis. i. aīe audiētis: & quidē materialis agricola s̄ mō seminādo cōgrue icūfare. Nō. n. ignorat lapidē aut viā aut terrā spinosam: terrā pingue nō fieri. In rationabilib⁹ vero nō ē sic. Petra. n. possibile ē fieri terrā pingue: & viā nō cōculari & destrui spias: qd̄ si fieri nō possēt: nō ibi seminasset. Per b̄ ergo nobis tribuit p̄nie spem. Sequit̄: Et dicebat q̄ h̄z aures audiēdi audiat. **HIERO.** Quotiēs bec admonitio i euāgelio aut i apocalyp̄i Jobānis inponitur: mysticū b̄ qd̄ or̄ atqz ad audiēdū discēdūqz iūnuat. Aures. n. audiēdi sūt cordis & sensus iterioris aures obediēdi & faciēdi que iussa sūt. Sequit̄: Et cū eēt singularis interrogabāt eū hi q̄ cū eo erāt. xij. parabolā exponere. & dice. eis: Uobis datū ē scire mysteriū regni dei. illi autē q̄ foris sūt i para. oīa sūt. **BEDA:** Quasi dixeret: vos q̄ estis digni oīa que ad p̄dicatiōnē sūt cōgrua edoceri: parabolaz̄ manifestatiōnē addiscetis. Ad istos aut̄ pabolis vsus sūt: qz di gnī n̄ sūt addiscere pp̄ eoz̄ maliciā. q̄ enī legis quaz̄ acceperāt obediētā nō tenebāt: iustū fuit vt noui s̄mōis p̄cipatiōnē nō haberēt: s̄ ab vtroqz sūt ali enī. **Onidit.** n. p̄ discipuloz̄ obediētā qz p̄ s̄riū indigū facti sūt reliq̄ mystice doctrine. Postea vō inductōe vocis p̄phetice eoz̄ cōfundit neq̄ciā tāqz a lōge cōfutatā. vñ sequit̄: Ut vidētes videāt & nō videāt & audiētes audiāt & nō itelligāt. Quasi. d. vt p̄phetia i pleat̄ q̄ b̄ p̄dicat. **THEO.** De. n. eos fecit vidētes. i. itelligētes bonū. Ipsi vō nō vidēt volūtate se fingētes nō videre ne quertāt & corrigāt se tāqz sue saluti iūiderēt. Sequit̄: Neq̄ conuer. & di. eis pec. **CHRYSO.** Sic ergo vidēt & nō vidēt: audiūt & nō itelligūt. **Onidit.** n. vidēt & audiūt: cōtigit eis ex gr̄a dei. s̄ qd̄ vidēt & nō itelligūt: cōtigit eis: qz gr̄atiā recipere nolūt: s̄ oculos claudūt & fingūt se nō videre: neqz dicitis acq̄scūt: & sic a peccatis nō mutāt p̄ b̄ qd̄ vidēt & audiūt: s̄ cōtrariū patiūt. **THEO.** Ulp̄ p̄t̄ aliter itelligi qz reliqz loq̄bat i pabolis: vt vidē

tes nō videāt: & audiētes nō itelligāt. De. n. dat vīs sūz & itellectū his q̄ petiūt: reliquos aut̄ obcecat: ne i maiore redargutiōnē sit eis: qd̄ cū itelligerēt: nolūt erūt facere q̄ or̄ vñ se q̄t̄: Neq̄ conuer. & di. eis pec. **AVG.** de cōcordia etiā. Uel b̄ itelligūt peccatū suis meruisse vt nō itelligerēt: & tñ b̄ ipm̄ misericordite: eis factū vt peccata sua cognoscerēt: & cōuer si veniā mererēt. **HIERO.** Illi ergo q̄ foris sūt i pabolis oīa sūt: & facta. s. vba saluatoris qz neqz i his que opabat̄ v̄tutib⁹ neqz i eis q̄ p̄dicabat̄ actōnis eū cognoscere deū valēt. Itqz ad remissionem peccatoz̄ attigere nō valēt. **CHRY.** Qd̄ aut̄ n̄ loq̄bat̄ eis nisi i pabol: nec oīno loq̄ desistebat: v̄t ut strat qz his q̄ bono p̄pinqz sūt: & si i sc̄pis bonū nō habeāt: occultū tñ eis onidit. Cū aut̄ aliqz cū reuētia ac recto corde accedit: occultoz̄ reuelatiōes cōsequit̄ abūdāter. Cū aut̄ nō sana sēt: nec bis que multis facilia sūt dign⁹ fiet: nec et̄ eozū auditu. Sequit̄: Et ait illis nescitis pabolā hāc: & quō oēs pabolaz̄ cognoscetis? **HIERO.** Potebat s̄qdē vt illi q̄bus i pabolis loq̄bat̄: req̄rerēt qd̄ nō itelligerēt: & p̄ apostolos quos cōtēptos habebāt dicerēt mysteriū regni qd̄ ipi nō habebāt. **GLO.** Et vō oīs bec dicens: onidit oportere eos & hāc p̄mā & oēs oītes pabolaz̄ itelligere. p̄pter qd̄ exponēs subdit: Qui semiat v̄bū semiat. **CHRY.** Et q̄dem p̄bere doctrinā ppli plātatiōi vinee cōparauit: h̄ vō seminatōi: m̄ifestas p̄ b̄ qz breuiorē nūc & facilior obediētia & stati fructū dabit. **BEDA:** In hac autē oīni expositiōe oēs eoz̄ q̄ audire vba salutis potuerūt si ad salutē puenire nequeūt v̄tāria cōpobēdit. Sūt nāqz q̄ verbū qd̄ audiūt: nulla fide: nullo itellectū: nulla saltē tētādi vtilitatis occasiōe p̄cipi unt. de q̄bus dicit: Hi aut̄ sūt q̄ circa viā. Cordibus enī eoz̄ m̄adatū v̄bū: cōfestim imūdi spūs q̄ vite vite volucres semē eripiūt. Sūt q̄ audiūt v̄bū & v̄tūlat̄: p̄bat̄ & desiderij gustāt. sed ne ad id qd̄ p̄bat̄ p̄ueniāt: alios h̄ v̄te aduerā terredō: alios p̄pera blādiēdo retardāt. de quoz̄ p̄mis or̄. Et hi sūt firmi liter q̄ supra petrosa. De aliis or̄: Et alii sūt q̄ i spinis. Spine aut̄ diuitie vocāt̄: qz cogitatiōnū suarū p̄ctiōib⁹ mētē lacerāt: & cū vsqz ad peccatū petra h̄itlq̄si iflicto vulnere cruentāt. Dicit aut̄: Et erunt seclī & deceptio diuitiaz̄. Quēciqz. n. supra cū diuitiaz̄ decipit appetit⁹: necesse ē mox curarū crima cōtinuaz̄ affligat. Addit aut̄: Et circa reliq̄ zeupie. qz q̄ m̄adatis dei cōtēptis circa reliq̄ cōcupitiōnis aberrat: ad gaudiū beatitudis nō p̄t̄ attingere. Sūt focāt̄ aut̄ hui⁹ mōi zeupie v̄bū: qz bonū desiderij ad qd̄ itrare nō sinūt: q̄n additū flat⁹ vital̄ necant. Excipiūt aut̄ ab his hominū differētis gētilos qui nec audire vba vite merēt. **THEO.** Eoz̄ vō q̄ s̄m̄ suscipiūt cōueniēter rur⁹ tres sūt grad⁹. vñ sequit̄: Et hi sūt q̄ sup̄ terrā bonā semi. Qui i centū fructificāt: sūt q̄ p̄fectā & obediētē h̄nt vitā vt v̄giles & heremite. Qui aut̄ i. lx. q̄ mediocriter: se h̄nt vt cōtinentes: & q̄ i cenobio sūt: Qui aut̄. xxx. q̄ p̄ni qdē sūt s̄m̄ p̄ p̄riā v̄tutē fructū ferētes: vt laici & q̄ in cōiugio sūt. **BEDA:** Uel. xxx. fructificat̄ eoz̄ aliqz fide sancte trinitatis electoz̄ cordib⁹ iūnuat. lx. cū p̄fectionem docet bōe opatiōis: cētū cū celestis regni p̄ntia eoz̄ mōstrat. Lētū nāqz cōputādo i dextera trāferit.

Ca. III. ...

ut recte i significatiōe ponit ppetue beatitudis. Ter
ra aut bōa ē electo: cōscia que oib' p'dictis tribus
terris ōra facit: q' r cōmēdatū sibi semē vbi libenē
excipit: r exceptū iter aduersa r p'spa cōstanter ad
fruct' v'q' ad t'pa cōseruat. **HIERO.** Vel fruct'
terre i. ecc. r. l. r cōtēnō cōtinetur: hoc est lege r
p'p'beria r euangelio.

**Et dicebat ill': Nūqd uēit lucer
na ut s' modio ponat' aut s' lecto?
Nonne ut sup candelabrū ponat'?**
**Ad ē. n. aliqd absconditū qd nō ma
nifestet: nec factū ē occultū qd non
uēnt i palā. Sigs h'z aures audien
di audiat. Et dicebat ill': Videte qd
audiat: In q' mēsurā mēsi fuerit' r
remetiet uob': r adijciet uob'. Qui
eniz habet dabiē illi: r qui non habz
etiam qd habet auferetur ab eo.**

CHRY. Post interrogatiōē discipulor' de pabo
la ac e'plationē b'ni subiūgit. **Et dicebat ill': Nūq'
qd uēit lucerna ut sub modio ponat' aut sub lecto:
nō se ut supra cā. po. q'si. o. pp' p' pabola dicta ē: nō
ut manifesta maneat aut occulta r'q's sub modio
aut sub lecto: s' ut dignis m'ifestet. Lucerna i no
bis ē intellectual' natura q' fm p'portionē illumiat
o'nis aut clare apparet: aut ob'cure. Si. n. meditati
ones que nutriūt lumē: ac recordatiōes i' ob' lucez
na tal' accēdit: negligat: mor' extinguit. **HIERO.**
Vel lucerna vbi ē de trib' semib'. **Modi'** aut **lec
to'** audit' ē iobediētū. **Candelabrū** apl'i sūt quos il
luminaūt vbi dei. vñ seqt'. **Nō ē. n. aliqd ab cō. Ab
scōditū r occultū: pabola semis ē. In palā vō uēit
vbi a d'no tractat'. **BEDA:** Vel h' d'ns discipulos
monet lucidos eē scōm vitā r cōuersatiōē. q. d. Si
cut lucerna ad lucēdū ponit sic ad vitā n'fam oēs
repiēt. Itaq' studete bonā vitā h're r nō i angul'
sedetis: s' lucerna estote. **Lucerna. n. nō sub lecto:
s' supra candelabrū posita lucet. Quā qdē lucernā ne
cesse ē ponere s' candelabrū i. i altitudinē cōuersatiō
nis que fm deū ē: vt r aliis lucere valeat: non sub
modio. i. circa gulā: neq' sub lecto. i. ocio. **Nemo. n.
qd' eis studet r requiē diligit: pōt eē lucerna oib'us
lucēs. **THEOPHI.** Vel q' tēp' vite n're sub ceru
ta d'nie pul'iois mēsurā cōtinēt: recte modio cō
par'. **Lect'** vō aie corp' ē i quo tēporaliter habitās
q' dicit. **Qui ergo amore vite tēporalis r illecebrarū
carnaliū occultat vbi dei: modio vel lecto lucernā
opit. **Supra candelabrū aut ponit lucernā: q' corpus
sui misterio vbi dei subiicit. vñ his v'bis typice figu
rā docet p'dicādi. vñ seqt'. **Nō. n. aliqd ē absconditū
qd nō reuelat: neq' factū ē occultū qd nō i palam
uēit. Quasi. o. nolite erubescere eu'gelii: s' iter te
nebras p'ecutor' lumē vbi dei supra corpis v'ri can
delabrū leuate: sicut m'ete retinētes illū diē quo illu
miabit de' abscondita tenebrarū. **Lūc. n. r vos laus
r aduersarios pena m'eterna. **CHRY.** Vel ali
ter: **Nō ē aliqd absconditū. q. d. Si vos cu' diligiētia******************

vitā dixeritis: accusatiōes lucernā v'ram nō potes
rūt obūbare. **THEO.** Unusq'sq'. n. n'rm seu bo
nū aliqd seu malū i p'rito fecerit manifestat i p'ren
tia r multo magis i futuro. **Quid. n. ē deo occultū:
s' tū r ipe manifestat' ē in carne. **Seqt': Sigs h'z au
res au. audi. **BEDA:** Id ē si q's h'z sensū itelligēdi
vbi dei: nō se subtrahat. nō auditū ad fabulas con
uertat: s' bis q' vitas dicit: accōmodet aurē scrutan
di: man' iplēdi: ligūā p'dicādi. **Seqt': Et dice. illis:
Videte qd audiat. **THEO. CHRY.** Ut. i. nihil
eor' que vobis a me dicūt subterfugiat. In q' mē
sura mēsi fueritis: remetiet vobis. i. quātūlibet mēs
surā itētiōis itroduceris: tācā recipietis vtilitatez.
BEDA: Vel alr si solerē oia q' valetis bona face
re ac p'ris itiare studeritis: aderit diuina pietas que
vobis r i p'renti sensū altiora capiēdi ac potiora ge
rēdi effectū cōserat: r i futuro eternā retributionē
adiūcet. **Et iō subdit: Et adijciet vobis. **HIERO.**
Vel alr fm mēsurā fidei vnicuiq' diuidit itelligen
tia misterior' r sciētie enī adijciet v'tutes. **Seqt'
Qui. n. h'z dabiē ei. i. q' fide: h'z bebit v'tute: r q' habet
op' vbi bebit r itelligētā misterii. Et q' nō h'z ecōs
tra fidē: deficit v'tute. r q' nō h'z op' vbi ei' itelligē
tia caret. r q' nō itelligit tā auditū pdidit. **CHRY.**
Vel alr: **Qui h'z affectū r volūtātē audiēdi r petē
di: dabit ei. **Qui vō nō h'z diuini audit' desiderii: r
qd' p'rigit h're scripture legis auferet' ab eo. **BEDA:
Nō nūq' enī lector' igeniosus negligēdo se: puat se
sapia: quā tard' igenio studio' elaborādo degu
stat. **CHRY.** Pōt aut iō dici q' nō h'z q' vitatē n'
h'z dicit aut qd h'z pp' h'z q' iudiciū h'z putat. n. aliqd
se h're q' mēdaciū itellectus existit.****************

**Et dicebat: Sic ē regnū dei: que
admodū si hō iactet semen i terraz
r dormiat r exurgat nocte r die: et
semē germiet: r irescat dū nescit il
le. **Altro. n. terra fructificat p'muz
herbā: deide spicā: deide plenū fru
mētū i spica. **Et cū ex se p'duxerit
fructus statim mittit falcem: quo
niam adest messis.******

CHRY. Postuit supra pabolā de trib' semib' di
uerimode pditis: r vno saluato: c' fm p'portionē
fidei r opatiōis tres differētias ostēdit. h' vō pabolā
ponit solū de saluatis. vñ dicit: **Et dicebat: Sic ē re
gnū dei que admodū si hō iactet semē i terra. **HIE
RO.** Regnū dei eccle'ia ē que regit a deo: r ipa re
git homiez: r ōras v'tutes r vicia calcat. **CHRY.**
Vel regnū dei dicit fide que ē i ipm ac disp'atiō
nē hūanitatē: qd qdē regnū ē sicut si iactat hō. **Ip
se. n. enī de' r dei fili' hō icōmutabiliter fact' p
nobis: terrā seminauit i totū mūdū vbo diuine cogni
tiōis illuminauit. **HIERO.** Semē. n. verbū vite ē:
terra corda hūana: r dormitio homis mors ē salua
toris. **Exurgit semē nocte ac die: q' p' somnū chris
ti: numer' credētiū p aduersa r p'spa magis magis
q' germiabat i fide: r creuit i ope. **CHRY.** Vel ex
urgit ipe chris' q' sedebat e. pectas p lōganimitas******

te q' recipiētes semē fructificarēt. Surgit aut. i. be-
 niuolētie sue vbo ad fructificationē nos erigens p
 arma iusticie a dextris qb' significat dies: et a fini-
 stris qb' significat nox psecutionū. p. bec. n. se. n. ger-
 minat nec arefcit. **THEOPHI.** Uel aliter: **CHRIS-**
 tus dormit. i. ascendit in celum: vbi lz dormire vi-
 deat: surgit tñ nocte cū p tētatiōes nos erigit i suā
 cognitiōe: die vō cū pp ofoes nřaz dispōit salutē.
HIERO. Qd aut dicit: Dū nescit ille. tropica ē lo-
 cutio. i. nescire nos faciat q's fruct' vsq' i finē affe-
 rat. **CHRY.** Uel dicit: Nescit ille: vt oñdat liberā
 volūtate eoz q' vbu suscipiūt: volūtati. n. nři cōmits-
 tit op': et nō totū ipse sol' opaf: ne bonum inoluta-
 riū videat. vñ subdit: **Utro enī ēra fructificat. i. nō**
necessitate coacta ē ppriā volūtate: s' volūtate ad-
ducit ad fructificandū. Primū berbā. **HIERO.**
i. timorē. Initiū. n. sapie tior: dñi. Deide spicā. i. peni-
tētiā lacriōsā. Deide plenū fru. i. spi. i. charitatē: ples-
nitudo. n. legis ē charitas. **CHRY. Uel pñō berb-**
bā fructificat i lege nature paulatī ad pfectū cre-
scēs. p' modū pducit spicas i māipulū colligēdas: et
i altari dño offerēdas i lege. s. moyfi. postea plenuz
fructū i euāgelio. Uel qz nō solū o' nos frondere p
obiam: s' eē prudētes: et qñ harūdis spicas erectos
psistere de vētis agit ātib' nō curātes. Oportet nos
etiā aīam curare p assiduitatē memorie: vt tāq' spi-
cas fructū gestem'. i. opationē vtutis opletā demō-
strem'. **THEO. berbā. n. germinam' cū pncipiū**
boni oñdim'. deide spicā cū resistere tētationibus
possum'. deide fructū cū pfectū q's opaf. Sequit':
Et cū ex se pduxerit fruct' itatī mittit fal. qñ adest
messa. **HIERO. Salt ē mors v' iudiciū: qd secat**
oīa: messis cōsumatio seculi. **GREGO. Uel aliē:**
Semē hō lactat i terrā: cū cordi suo bonā itētione
iferit. Dormit aut q' tā i spe boni opis q'fcit. Nocte
vō erurgit ac die: qz iter aduersa et pīpa pficit: ouz
ille nescit q' adhuc metiri icremēta sua nō valet: et
tñ cōcepta vtus ad pfectū ducit. **Aū igit' desideria**
bōa cōcipim': semē i terrā mittim'. **Cū recte opari**
īcipim': herba sum'. **Aū ad pfectū boni opis cre-**
scim' ad spicā puenim'. **Cū i eiusdē opis pfectiōe**
solidi mur: i' plenū frumētū i spica pferimus.

Et dicebat: Cui assimilabimus regnū dei: aut cui pabole cōpabim' illō? Sicut granū synapis qd cū se minatū fuerit i ēra min' ē oib' semi nib' q' sūt i terra: et cū natū fuerit a scēdit i arborē: et fit mai' oib' oleri b': et facit rāos magnos: ita ut pos sint s' vbra ei' aues celi hitare. Et talib' mltis pabolis loq'bat eis ner bū put poterāt audire. sine pabola aut nō loq'bat eis. Scorsū autē di scipulis suis differebat omnia.

GL. O. Postq' posuit de fructificatiōe semis euā gelij: hic subiūgit aliā pabolā ad oñdēdā excellē-

tiā doctrie euāgelice ad oēs alias doctrias. vñ of:
 Et dicebat: Cui assimilabim' regnū dei. **THEO.**
 Paruissimū qdē ē fidei verbū: Rede i deu et saluū
 eris. s' sparsa sup trā: p'dicatio dilatata ē et augmen-
 tata: ita vt celi volatilia. i. cōtēplatiui homies et al-
 ti intellectu et cognitiōe sub eo habitēt. Quātū. n. sa-
 piētes gētiliū reliquētes sapiam sub p'dicatiōe euā-
 gelij requieuerūt. oīz igit' maior p'dicatio facta ē.
CHRY. Et etiā qz qd fuit hoib' i b'ueib' smoniū
 b' nūciatū sapiā que iter pfectos of: dilatant sup
 oēs smones: qz nihil mai' est hac vitate. **THEO.**
 Ramos aut magnos fecit. qdaz. n. ap'oz i Romā e
 qdaz i indiā: et quid i alias terre pres sūt vniū sē-
 ramū. **HIERO.** Uel semē istō mimū ē tior: ma-
 gnū autē i charitate que ē maior oib' olerib' qz de
 us charitas ē: et oīs caro senū. fecit aut ramos mīri
 cordie et cōpassiōis: cū sub vbra paupes chāstī qui
 sūt celi aīalia delectāf hitare. **BEDA:** Pō aut q'
 semiat a plerisq' saluato: ipē itelligit: ab alijs autē
 ipē hō seminas i corde suo. **CHRY.** Postea vero
 Mare' b'ueitate gaudēs: oñdēs pabolaz naturā
 subiūgit: Et talib' multis pabol' loq'bat eis vbi p
 ut po. audire. **THEO.** Quā. n. turbe erāt idocē a
 comestibilib' et cōtineris noibus istruit eas: et pp b
 subdit: Sine pabola aut nō loq'bat eis: vt. l. mox
 renf' ad accedēdū et iterragādū. Sequit': Scorsū
 aut discipul' suis differebat oīa. s. de qbus iterragā-
 b' it vt ignorātes: nō simpliciter oīa tā māifesta q'
 imāifesta. **HIERO.** Illi enī digni erāt scorsū
 audire mysteria i penetrālī i tiorē sapie: q' remoti a
 cogitationū malarū tumultib' i solitudie virtutū
 pmanebāt. Sapia. n. in tēpore ocij percipit.

**Et ait ill': i illa die cū sero cēt fa-
 ctū: Trāseam' ptra. Et dimittētēf
 turbā assumūt cū ita ut erat in nani
 et alie naues erāt cū illo. Et facta ē
 pcella magna uēti: et fluctus mitte-
 bat in nauī: ita ut iplerēf nauis. Et
 erat ipē i puppi sup ceruical dormi-
 ens: et excecitat cū: et dicūt illi: Da-
 gisē: nō ad te priet qz pūm'. Et exur-
 gēs cōminat' ē uēto: et dixit mari:
 Tace: obmutesce. Et cessauit uēf.
 Et scā ē trāglitas magna. Et ait
 ill': Quid timidi estis? Neccū ha-
 betis fidē. Et timuerūt timore ma-
 gno: et dicebant ad alētyz: Quispu-
 tas ē iste: qz mare et uēf' obediūt ei'.**

HIERO. P' doctrinā de hīc ad mar' veniūt e
 fluctib' turbāf. vñ of: Et ait ill' i illa die cū sero cēt
 scā trāseam' 5. **REMI.** Tria. n. legif' oīs habuit
 se refugia. s. nauis: mōt': et des' ti. quoties a turbis cō-
 pmebat ad aliq' istoz refugiebat. **Luz** q' vidit oīs
 turbas mltas circa se: eaz iporūtūates qñ bō volē

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle. Some legible words include: 'Cui assimilabimus', 'regnum dei', 'synapsis', 'granum', 'seminat', 'terra', 'nati', 'arbor', 'fit', 'maius', 'olere', 'facit', 'ramos', 'magnos', 'ita ut', 'possint', 'sub', 'vbra', 'eius', 'aves', 'celi', 'hitare', 'et', 'talibus', 'multis', 'parabolis', 'loquebatur', 'eis', 'nerbum', 'putaverant', 'audire', 'sine', 'parabola', 'autem', 'non', 'loquebatur', 'eis', 'scorsum', 'autem', 'discipulis', 'suis', 'differebat', 'omnia', 'postquam', 'posuit', 'de', 'fructificatione', 'seminis', 'euangelij', 'hic', 'subiungit', 'alia', 'parabola', 'ad', 'ostendendam', 'excellē-']

bāt eos fugerūt: ⁊ nūcianerūt i cini-
tatē ⁊ i agros. **Et** egressi sūt uiderē
qd eēt facti: ⁊ uenerūt ad iesū: ⁊ ui-
dēt illū: q a demōio uexabat sedētē
uestitum ⁊ sane mētis: ⁊ timuerūt.
Et narrauerūt ill' q uiderāt q̄lic fa-
ctū eēt ei q demōiuz habuerat: ⁊ de
porcis. **Et** rogare ceperūt eū: ut di-
scederet d̄ finib' eorū. **Tūqz** ascēde-
ret nauī: cepit illū deprecari q a d̄mo-
nio uexat' fuerat ut eēt cū illo: ⁊ nō
admisit eū: s; ait illi: **Vade** i domū
tuā ad tuos: ⁊ ānūcia ill' quāta tibi
dñs fecerit: ⁊ misit' sit tui. **Et** abiit
⁊ cepit pdicare i decapoli quāta sibi
fecisset iesus: ⁊ oēs mirabantur.

THEO. Quia q̄ i nauicla erat cōgrebāt adiuu-
cē: Quisputas ē iste: iūmicorū testionio firmat' h̄s
eēt. Accessit. n. demoniac' d̄fitēs ipm eēt filiuz dei.
Ad qd narrādū euāgelista accedēs. vi. **Et** uene. trās
fre. ma. i regi. gerazenoꝝ. **BEDA:** Geraza ē urbs i
signis arabie trās iordanē iuxta mōtē galaad: quaz
tenuit trib' manasse: nō lōge a stagno tyberiadis: i
qd porci p̄cipitati sūt. **CHRY.** S; tū neqz geraze-
noꝝ neqz gerazinoꝝ exq̄sita sc̄ptura d̄tiet: s; gerge-
noꝝ. geraza. n. ciuitas ē iudee: ⁊ neq̄q; i ea ē mare. ge-
rasa d̄o arabie ciuitas ē: neqz mare neqz stagnum pro-
ximū h̄is. **Et** ne tā euidēs mēdaciū euāgeliste dixit
se uideāt: uiri tā diligēt sciētēs que circa iudeā erāt:
gergese qdē aqz gergelei ātiq; ciuitas fuit: nūc tyberi-
as nūcupata: circa quā p̄cipuū ē circūpositū stagnum
Seq̄t' **Et** ere. ei. de. na. sta. occur. ei. de. monu. hō.

AVG. de cō. euā. **Tū** Matthe' dicit' duos fuisse:
marc' ⁊ lucas unū cōmemorat: ut itelligas unū eo-
rū fuisse p̄sone alie' clarioris quē regio illa marie
dolebat. **CHRY.** Ul' uiderē qz marc' ⁊ lucas illud
qd erat mirabili' narrauerūt: ⁊ pp h' diffusi' qd il-
li d̄tangebāt enarrāt. Seq̄t. n. **Et** neqz cathe. iam q̄sq;
eū po. ligare. Dixerūt q̄ simplr' demoniacū: nūerū n̄
qrēdo: uel ut uirtutē maiorē cōsiderēt opantis. **Nā** q
unū talē curauerat: n̄ erat ei impossibile mltos alios
curare. nec tū h' dissonātia demōstrat'. **Nō.** n. dix-
erūt qz un' sol' erat: qd si dixisset: Mattheo d̄dicere
uiderēt. **Habitabāt** autē i mōumētis demōes: erro-
neū dogma mult' uolētēs imittere qz decedētū aie
i demōes cōuertebāt. **GREGO.** Nisse. **Paraue-
rat** autē se cet' demonū ad resistēdū diuie pt. āti. **Tū**
autē appropinq̄ret q̄ ptatē h; sup oia exclamāt emi-
nētē e' uirtutē. un' seq̄t: **Uides** autē iesū a lon. cucuz. ⁊
adom. eū: ⁊ cla. uo. magna ⁊ di. ei. qd mi. ⁊ tibi iesū
fili dei altissimi. **CIRYL.** Uide demonē duplici
passiōe diuini: audacia ⁊ timore reluctat' ⁊ orat. q̄n q̄
stidēmi aliq; itēt. ās uult scire qd sibi ⁊ iesu cōe. q. d.
qd de cā eūcis me ab hōib' cum sūt mēt' **BEDA**
Que autē ipietas ē iudeoz eū dicere i p̄ncipe demo-

niōz eleicisse demōia: quē ⁊ ipa demōia fatēē nihil
secū h̄re cōe. **CIRYL.** deide orās subiūgit: **Adiūo**
te p̄ deū: ne me torq̄as. emissio. n. reputabat totū
tū: uel etiā inuisibilē torq̄bat. **CHRY.** Quāuis eni
mali sūt demōes: sciūt tū qz ipos pp peccata expo-
erat vltio aliq; p̄ca. qz vō nōdū eis tps vltie pone ad
uenerat: firmissime cognoscebāt: marie cū p̄misit
eēt eis hōib' cōmiseri. S; qz chūst' cōmp̄ēderat
eos tāta mala p̄petrare: putabāt qz pp factoz ex-
sum vltimū punitiōis tps mime expectaret: pp hoc
supplicāt ne torq̄ant. **BEDA:** Magnū. n. totū
est demōia lesiōe hōis cessat: ⁊ tāto dimittit gau-
q̄nto possidet durū. Seq̄t. n. **Dice.** eni illi: **Ei** sp̄s
im. ab ho. isto. **CIRYL.** Attēdas iexpugnabilē vi-
tutē xpi: cū q̄ssat sathanā: cui ūba chūsti sūt ignis ⁊
flāma: s; qz psalmista dicit: **Liq̄facti** sūt mōtes a fa-
cie dei. i. sublimes ⁊ sup̄e v̄tutes. Seq̄t. **Et** it. eū qd
tibi nomē ē. **THEO.** Interrogat qdē oris n̄ ut ip-
se sciret: s; ut ceteri sciat mltitudinē habitātū demo-
niū. **CHRY.** Ne si ipse diceret qz multi sūt: icre-
dibile fieret. vult qz qz ipi cōfiteāt: qz mlti erāt. vñ sc̄p̄-
tur. **Et** vi. ei. legio mi. nō. ē. qz mul. sum. **Nō** d̄e
ēmīatū nūer' s; multitudinē. nō. n. p̄dest ad scias ee-
q̄sitiō nūer'. **BEDA:** d̄fessa āt publice peste quā
furēs tolerabat: uirt' curātis gratior apparet. S; e-
nri tps sacerdotēs qz p̄ exorcizimū gr̄az enicere nocit
solēt dicerē patiētes n̄ alr' ualēē curare: nisi q̄ntū su-
per possūt oē qd ab imūdiis spiritib' v̄tra: auditu qz
sū: tactu: v̄l alio quolibz corpis aut ai sēsu uigilan-
tes dormiētē sue ptulerit: d̄fēdo patent' exponāt.
Seq̄t' **Et** p̄ca. eū ml. ne se expel. ēē regioēs. **CHRY.**
Aut ut lucas dicit: i abyssiū. **Abyssus.** n. ē separtōb'
mūdi. p̄merēt. n. demōes miti ad tenebras extēso-
res diabolo ⁊ suis āgel' p̄paratas. **Doc** āt ip̄s facit
poterat: p̄misit tū eos i hac ira eē ne abētia tēto-
ris: hōies corona victorie puinaret. **THEO.** **Et** ut
nobiscū pugnātes: nos pitiores cōstruāt. Seq̄t' **Et**
erat āt ibi cir. mō. grez. por. mag. pascel'. **AVG.**
cō. euā. **Qd** h' dicit marc' circa mōtes fuisse gregē:
Lucas āt i mōte: nihil repugnat. **Bret** ei porcos
tā magn' fuit: ut aliqd ei eēt i mōte: ⁊ aliqd circa
mōtē. Seq̄t' **Et** de p̄ca. eū spi. di. **Dixit** nos i por-
i eos itroeam. **REMI.** sup mattheū: **Icirco** autē
itranerūt i porcos nō sp̄ore: s; petierūt ut eis conce-
deret: ut demōstraret qz nō possūt nocere hōib':
nisi p̄missiōe diuina. **Jō** autē n̄ petierūt miti i hōies:
qz illū e' uirtutē torq̄bant: hūanā speciē gestare uide-
bāt. nec petierūt ut i pecora mitterēt: qz uelut mūn-
da aialia i tēplo dei offerebāt. **Petierūt** ut i porcos
mitterēt: qz nullū aial ē imūdi' porco: ⁊ demones
semp i spurcijs delectāt. Seq̄t' **Et** cōcessit eis sta-
tim iesus. **BEDA:** **Jō** qdē p̄misit: ut p̄ iūfectio-
nē porcorū hōib' salutis occasio p̄beat. **CHRY.**
Uolēs furiā quā hōies h̄nt demōes oib' demon-
strare: ⁊ qz multo peiora uellet hōib' iūgere si pos-
sent: uirtute non ipediti diuina. **Et** qz i hōib' h̄c co-
mōstrationē fieri ei' pietas nō ferebat: ipos i por-
cos itrare p̄misit: ut i illis v̄tus ⁊ furor demonū uir-
deat. **Sequit'** **Et** ere. spiritus immundi. **TITVS**
Fugā autem arripuerūt pastores: ne cū porcis peri-
rēt: ⁊ huiusmodi terrozē ciuib' itulerūt. vñ sequit':
Qui autē pasce. eos. **Jllos** autē ad saluatoreē adduxit

[Marginal notes on the right page, including "E.V." at the top and various small text fragments.]

oāni necitas frequēti. n. cū de hoies dānat i reb⁹
 possessis: ofert bñficiū aiab⁹. vñ seq̄t. Et ve. ad Je. z
 vi. illū q̄ a de. vera. se. sicut pedes a qb⁹ nact⁹ erat sa
 lutē: quez ātea nec cathene cōpescere poterāt: vesti
 tū z sane mētis q̄ continuo nud⁹ erat: z obstupuerūt.
 vñ seq̄t. Et ti. hoc igit̄ miracūm p̄i vñ: p̄i vñbis cō
 piūt. vñ seq̄t. Et nar. illi q̄ vide. **THEO.** Stupētes
 aut p̄p̄ miracūm qd̄ audierāt timuerūt: z p̄p̄ h̄ de
 p̄cans ip̄m vt ab eoz recedat finib⁹. z h̄ est qd̄ sub
 dit: Et rogare eū cepe. vt disce. a fin. eoz. timebāt. n.
 ne aliqñ tale aliqd̄ patecēt. **Adtristati.** n. de porcōz
 p̄ditōe: p̄ntiaz remiūt saluatoris. **BEDA.** Ut sc̄ij
 fragilitat̄ p̄p̄: p̄ntia dñi se iudicabāt idignos. Seq̄
 tur. Cūq̄ ascē. na. ce. illū dep̄. q̄ a demo. vera. fue. vt
 et. c. illo. **THEO.** Timebat. n. ne aliqñ inueniētes
 eū demones retrarēt in eū. dñs vō remittit eū i do
 mū suā: inuēs ei q̄ q̄uis ip̄e p̄ns nō eēt: tñ sua virt⁹
 ip̄m custodier. fil̄ etiā vt curat⁹ alijs p̄fit. vñ seq̄t. Et
 nō adm. eū: s̄ aut illi: vade i do. tuā ad tu. z nūcia il
 lis q̄ta ti. dñs fece. z mis. fit tui. **Uide saluatoris hu
 militatē.** nō dicit: denūcia oīa q̄ feci tibi: s̄ oīa q̄ feci
 tibi dñs. sic z tu cū aliqd̄ boni fecer̄: nō tibi s̄ deo
 attribuas. **CHRY.** Licz aut̄ alijs sanat̄ p̄cepit ne
 mini dicere: nūciēt tñ huic p̄cepit q̄ annūciēt: qm̄
 oīs illa regio demonib⁹ detēta sine deo manebat.
THEO. Ipe igit̄ p̄cepit p̄dicare: z oēs mirant̄. z h̄
 est qd̄ seq̄t. Et cep. p̄dicare. **BEDA.** Mystice aut̄
 geraza sine gergeze vt qd̄az legit̄: colonū eiiciēs siue
 aduene appropinq̄ns iterprat̄: qz gentiū p̄p̄s z ho
 stē de corde repulit: z q̄ erat loge fact⁹ p̄p̄. **HIE
 RO.** Dic aut̄ damoniz⁹: de sp̄atissim⁹ gentiū p̄p̄s
 est: nec lege nāc: nec dei: nec hūano timore alligat⁹.
BEDA. Qui in monumēt̄ hitabat: qz i mortuis
 opib⁹: h̄ est i peccat̄ delectabat. semp nocte ac die
 furebat: qz i p̄p̄er̄ z aduersa fuitio malignoz sp̄ū
 uz nō cessabat: s̄ p̄ opez feditatē q̄ i monumēt̄ face
 bat. p̄fōn sup̄bie i mōtib⁹ errabat. p̄ vba durissime
 infidelitat̄ q̄ i lapidib⁹ se deiebat. **Dicit aut̄:** Legio
 mihi nomē est: qz p̄p̄s gentiū diuers̄ idolatrie cult̄
 tib⁹ erat mācipat⁹. Qd̄ aut̄ exētes sp̄ūs imundi ab
 hoie intrāt porcōs quos i mare p̄cipitat: significat
 q̄ liberato p̄p̄o gentiū a dñiatiōe demoniz⁹ q̄ ch̄ri
 sto credere noluerūt: i abdit̄ agūt sacrilegos rit⁹.
THEO. Vel p̄ h̄ significat q̄ demones intrāt i ho
 mīes ad modū porcōz viuētes: z volutabro volu
 ptati se iuolūētes. p̄cipitant eos p̄cipitio i mare vi
 te ist̄i z suffocāt. **HIERO.** Vel suffocāt in iser̄
 no sine resp̄cū m̄i cordie p̄ impetū mature mort̄ i
 qd̄ fugiūt multi: qz flagellato stulto: sapiēs p̄udēt̄
 os sit. **BEDA.** Qd̄ aut̄ dñs volentes eē cū illo nō
 admittit: significat q̄ q̄sc̄q̄ itelligat post remissionē
 peccatōz i grediendū sibi eē in sc̄ia z bonā: z fuit
 dū euāgelio p̄pter alioz salutē: vt deinde cū ch̄risto
 req̄scat. **GREGO.** vij. moral. Qu. n. quantūlibet
 par̄ de diuina cognitiōe p̄cepim⁹: redire iam ad hu
 mana nolum⁹: q̄etē cōtemplatiōis q̄rentes. s̄ dñs p̄
 cipit: vt mens p̄us erudet in ope: z postmodū refici
 deat p̄ cōtemplatiōē. **HIERO.** Pomo aut̄ sas
 nat⁹ predicabat in decapoli: dum a romano nunc
 regio iudci conuertunt̄: qui in littera tñ pendent
 decalogi.

Et cū ascēdisz iesus i nauī rursus

trās fretū puenit turba mlt̄a ad eū
 z erat circa mare. **Et uenit qd̄az de**
 archisynagogis noie Jair⁹: z uidēs
 euz p̄cidit ad pedes ei⁹: z deprecabat⁹
 eū multū dicēs: qm̄ filia mea i extre
 mis ē: ueni ipone manū tuā sup̄ eā:
 ut salua sit z uiuat. **Et abiit cū illo**
 z seq̄bat eū turba multa: z cōprime
 bāt eū. **Et mulier q̄ erat i p̄fluuiō s̄a**
 guis ānis. xij. z fuerat mlt̄a p̄p̄essa
 a cōplib⁹ medicis: z erogauerat oīa
 sua: nec qcq̄z p̄fecerat: s̄ magis de
 teri⁹ hēbat: cū audisset de iesu: uenit
 i turba retro: z tetigit uestimētū ei⁹.
Dicebat. n. qz si uel uestimētū ei⁹ te
 tigero: salua ero. z p̄festiz siccāt⁹ est
 fons sanguis ei⁹. z sēsit corpe qz sa
 nata eēt a plaga. **Et statim ies⁹ cogno
 scēs i semetip̄o uirtutē q̄ exierat de**
 illo: p̄uersus ad turbā aiebat: Quis
 tetigit uestimēta mea? **Et dicebāt ei**
 discipuli sui: **Uides turbā p̄primētē**
 te: z dicis: qz me tetigit? **Et circū
 spiciebat uidere eā que hoc fecerat.**
Mulier uero timens z tremēs: sci
 ens qd̄ factū eēt i se: uenit z p̄cidit an
 tē: z dixit ei oēs ueritatē. **Iesus au
 tē dixit ei filia fides tua te saluā fecit**
 uade i pace: z esto sana a plaga tua.
THEO. Post miracūm dñiatiōis: aliud miracū
 lū dñs opat̄: filiā. s. archisynagogi resuscitāt̄: ad cui⁹
 miraculi narrationē euāgelista accedēs dicit: **Et euz**
 ascē. ie. in na. rur. trās fretū. **AVGV.** de cō. euāg.
 Intelligendū est aut̄ qd̄ de archisynagogi filia sub
 dit factū esse eū trāscendisset iesus i nauī rursus trās
 fretū: s̄ quantū post nō apparet. nisi. n. fuisse iter
 uallū: nō eēt qm̄ fieret qd̄ narrat matthe⁹ de quinio
 dom⁹ sue: post qd̄ factū nihil aliō continuo seq̄t q̄ il
 lud de archisynagogi filia. sic. n. ip̄e cōterit: vt ip̄e
 transit⁹ apte idicet hoc cōsequē narrari qd̄ sequē
 ter est factū. **Seq̄t.** Et ve. qd̄ de archisyn. noie iair⁹.
CHRY. Nomē posuit p̄p̄ iudeos q̄ tūc erāt: vt no
 mē miraculi fieret oīsiuū. **Seq̄t.** Et vi. eū. p̄ci. ad pe.
 ei⁹: z dep̄. eū. mul. dicēs: Quis filia mea i extremis ē.
**Et qd̄ matthe⁹ narrat archisynagogū puellā mor
 tuā nūciāsse: Marc⁹ vō grauiē infirmatā: sed post
 modū archisynagogō cū quo dñs ire debebat nun
 ciatū fuisse puellā mortuā eē. Matthe⁹ s̄ eandē rē
 s̄l̄t significat. qz. i. mortuā suscitauerit: breuitatis cā**

